

Forvaltningsstandard for begrepsbeskrivelser (SKOS-AP-NO- Begrep)

Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) / The Norwegian Digitisation Agency

Status: under ferdigstilling

Versjon: utkast til v.2.0

Publisert: under publisering

Oppdatert: 2022-11-28

Gjeldende versjon: <https://data.norge.no/specification/skos-ap-no-begrep/>

Redaktørens utkast: <https://informasjonsforvaltning.github.io/skos-ap-no-begrep/>

Innmelding av feil og mangler:

Dersom du finner feil eller mangler i dokumentet, ber vi om at dette meldes inn på [Github Issues](#). Dersom du ikke allerede har bruker på Github kan du opprette bruker gratis.

Innholdsfortegnelse

Forord	3
1. Om denne standarden	4
1.1. Formål	4
1.2. Omfang og avgrensinger	4
1.3. Målgrupper	4
1.4. Forvaltningsregime	5
1.5. Kravnivåene i denne standarden	5
1.6. Hvordan du leser denne standarden	5
2. Del 1 - Krav til beskrivelse av begreper og begrepssamlinger	6
2.1. Normative referanser	6
2.2. Krav til beskrivelse av et begrep	6
2.3. Eksempler på begrepsbeskrivelser	8
2.4. Krav til beskrivelse av en begrepssamling, med eksempel	9
3. Del 2 - Krav til RDF-representasjon av begreper og begrepssamlinger	11
3.1. Normative referanser	11
3.2. Om del 2	11
3.3. Hvordan du leser denne delen av standarden	11
3.4. Generelle krav til bruk av standardiserte formater	15
3.5. Krav til RDF-representasjon av Begrep	16
3.6. Krav til RDF-representasjon av Definisjon	38
3.7. Krav til RDF-representasjon av Assosiativ begrepsrelasjon	41
3.8. Krav til RDF-representasjon av Generisk begrepsrelasjon	43
3.9. Krav til RDF-representasjon av Partitiv begrepsrelasjon	46
3.10. Krav til RDF-representasjon av Begrepssamling	48
Vedlegg A - Navnerom som er brukt i denne standard	52
Vedlegg B - Forenklet modell for SKOS-AP-NO-Begrep	54
Forenklet modell, med kun obligatoriske klasser og deres obligatoriske egenskaper	54
Forenklet modell, uten begrepsrelasjoner	54
Forenklet modell, med kun begrepsrelasjoner	55
Vedlegg C – Om begrepsrelasjoner	57
Vedlegg D – Eksempler i RDF Turtle	59
Eksempler på begrepsbeskrivelser representert i RDF Turtle	59
Eksempel på en begrepssamling representert i RDF Turtle	62
Vedlegg E – Endringslogg	63

Forord

Dette er **redaktørens utkast**, til kommende v.2.0 av denne standarden som skal erstatte:

- 1. *Forvaltningsstandard for begrepsbeskrivelser (v.2.0.2)*
- 2. *SKOS-AP-NO-Begrep – Forvaltningsstandard for tilgjengeliggjøring av begrepsbeskrivelser basert på SKOS (v.1.1.1)*

Redaktørens utkast blir oppdatert etter hvert som høringsuttalelsene blir håndtert av arbeidsgruppen.

Som en anbefalt standard inngår denne standarden i bruksområdet [Omgrepsanalyse og definisjonsarbeid](#) i [Referansekatologen](#). [Referansekatologen](#) er en oversikt over obligatoriske og anbefalte IT-standarder i forvaltningen. Obligatoriske standarder skal følges av alle virksomheter. Anbefalte standarder skal følges hvis virksomhetene ikke har en god grunn til å la være å følge dem.

Denne standarden er utarbeidet i henhold til arbeidsmetodikken til Arkitektur- og standardiseringsrådet, av en arbeidsgruppe ledet av Digitaliseringsdirektoratet.

Chapter 1. Om denne standarden

1.1. Formål

Det er et uttrykt ønske, både fra regjeringshold og fra offentlig sektor, at ulike deler av forvaltningen skal kunne gjenbruke hverandres informasjon i større grad. I [regjerings digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025](#) leser vi:

Brukerne skal unngå å oppgi informasjon som det offentlige allerede har innhentet. Økt deling av data er også en forutsetning for utvikling av sammenhengende tjenester på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Offentlig sektor skal dele data når den kan og skjerme data når den må. Åpne offentlige data skal gjøres tilgjengelig for viderebruk til utvikling av nye tjenester og verdiskaping i næringslivet.

Når offentlige organer legger ut data til deling og viderebruk, er det viktig at de forklarer nøyde hva de tilbyr. De bør derfor knytte dataene til begreper, som må være definert slik at mottakere kan forstå hva slags opplysninger dette er, hva de betyr, og hva de kan (og ikke kan) brukes til. Begrepssarbeid er dermed en forutsetning for deling av data med andre virksomheter.

Standarden skal sikre at begreper som forvaltes av offentlig forvaltning, beskrives og tilgjengeliggjøres på en standardisert og maskinlesbar måte, slik at virksomheter enklere kan ta i bruk og bygge videre på begrepssarbeid som andre har gjort.

1.2. Omfang og avgrensinger

Standarden spesifiserer

- i [del 1](#), hva som skal/bør/kan tas med når et begrep eller en begrepssamling beskrives
- i [del 2](#), hvordan beskrivelser av begreper og begrepssamlinger gjøres tilgjengelige i maskinlesbare formater i henhold til [SKOS Simple Knowledge Organization System](#)

Se ellers bruksområdet [Omgrepsanalyse og definisjonsarbeid](#) i [Referansekatologen](#) for andre aktuelle standarder og veiledere, bl.a. [TBX-AP-NO](#) som spesifiserer hvordan beskrivelser av begreper og begrepssamlinger gjøres tilgjengelige i maskinlesbare formater i henhold til TBX-rammeverket spesifisert i [NS-ISO 30042:2019](#).

1.3. Målgrupper

Standarden er primært for

- deg som beskriver og tilgjengeliggjør din virksomhets begreper og begrepssamlinger
- deg som utvikler/tilpasser verktøystøtte for å beskrive begreper og/eller for å tilgjengeliggjøre begrepssbeskrivelser

Du kan også ha nytte av å lese standarden hvis hensikten er å forstå andres begrepssbeskrivelser.

1.4. Forvaltningsregime

Standarden forvaltes av [Digitaliseringsdirektoratet \(Digdir\)](#).

Digdir håndterer mindre endringer. Ved behov for større endringer vil Digdir sette sammen en arbeidsgruppe med representanter fra aktuelle virksomheter. Arbeidsgruppen utarbeider forslag til den reviderte versjonen som sendes ut på åpen høring før fastsetting.

1.5. Kravnivåene i denne standarden

Standarden bruker ordene «obligatorisk», «anbefalt» og «valgfri». Disse har tilsvarende [betydning i DCAT-AP-NO](#) og gjentas derfor ikke her.

1.6. Hvordan du leser denne standarden

Kapittel 2, Del 1 - Krav til beskrivelse av begreper og begrepssamlinger er ment for alle, uavhengig av teknisk bakgrunn. Kravene er formulert uavhengig av hvordan de implementeres.

Kapittel 3, Del 2 - Krav til RDF-representasjon av begreper og begrepssamlinger er ment for leserne som skal utvikle/tilpasse verktøystøtte for begrepsbeskrivelser. Den spesifiserer hvordan kravene beskrevet i del 1 skal implementeres iht. [Resource Description Framework \(RDF\)](#) og [SKOS Simple Knowledge Organization System](#).

Eksemplene i denne standarden er deskriptive. De kan inneholde fiktive data. Ikke alle eksemplene er komplette, dvs. at de kan mangle obligatoriske opplysninger.

Chapter 2. Del 1 - Krav til beskrivelse av begreper og begrepssamlinger

2.1. Normative referanser

- NS-ISO 1087:2019 *Terminologiarbeid og terminologivitenskap — Ordliste*
- NS-ISO 704:2022 *Terminologiarbeid — Prinsipper og metoder*

2.2. Krav til beskrivelse av et begrep

Tabell 1. Obligatoriske opplysninger som en begrepsbeskrivelse skal inneholde

Obligatorisk	Regler og anbefalinger for registrering	I tillegg, hvis de finnes
anbefalt term	anbefalt term skal finnes på både bokmål og nynorsk; det skal være maksimum én anbefalt term per skriftspråk; det skal oppgis hvilket skriftspråk termen er skrevet i	
definisjon	det skal være minimum én definisjon, og maksimum én per skriftspråk og målgruppe; det skal oppgis hvilket skriftspråk definisjon er skrevet i; minst én kombinasjon av anbefalt term og definisjon skal være i samme skriftspråk	forhold til kilde; kilde(r), ev. med den ønskede rekkefølgen eksplisitt oppgitt; målgruppe
identifikator	identifikator skal være unik innen en gitt kontekst	
kontaktpunkt	det skal være maksimum ett kontaktpunkt per språk, relevant hvis det er ulike kontaktpunkter for norske og utenlandske kontakter; bør unngå enkeltperson som kontaktpunkt	
publisert av	skal oppgis som virksomhet og ikke enkeltperson	

Tabell 2. Anbefalte opplysninger som en begrepsbeskrivelse bør inneholde, hvis de finnes

Anbefalt	Regler og anbefalinger for registrering	I tillegg, hvis de finnes
ansvarlig virksomhet		
dato opprettet		
dato sist oppdatert		

fagområde	det bør fortrinnsvis velges fra en kontrollert liste; når fagområde oppgis som tekst, skal det oppgis hvilket skriftspråk teksten er skrevet i; fagområde kan representere en akademisk disiplin, et bruksområde, et produkt, en tjenestekjede eller lignende	
gyldighetsperiode	oppgis som dato fra og med, og/eller dato til og med	
merknad	for utfyllende forklaring; det skal oppgis hvilket skriftspråk merknaden er skrevet i	
tillatt term	det skal oppgis hvilket skriftspråk termen er skrevet i	

Tabell 3. Valgfrie opplysninger som en begrepsbeskrivelse kan inneholde

Valgfri	Regler og anbefalinger for registrering	I tillegg, hvis de finnes
datastrukturterm		
eksempel	det skal oppgis hvilket skriftspråk eksempel er skrevet i	
frarådd term	det skal oppgis hvilket skriftspråk termen er skrevet i	
status	det bør fortrinnsvis velges fra en kontrollert liste; når tekst brukes, skal det oppgis hvilket skriftspråk teksten er skrevet i	
verdiområde	kan oppgis som tekst eller referanse til der verdiområdet er spesifisert; når tekst brukes, skal det oppgis hvilket skriftspråk teksten er skrevet i	
versjonsnummer		
versjonsnote	det skal oppgis hvilket skriftspråk versjonsnoten er skrevet i	

Et begrep kan ha relasjoner til andre begreper. Når et begreps relasjon til et annet begrep skal beskrives, skal det gjøres i henhold til en av radene i [Tabell 4, “Valgfrie begrepsrelasjoner som en begrepsbeskrivelse kan inneholde”](#) nedenfor.

Tabell 4. Valgfrie begrepsrelasjoner som en begrepsbeskrivelse kan inneholde

Type relasjon til det andre begrepet	Regler og anbefalinger for registrering	I tillegg, hvis de finnes

generisk begrepsrelasjon	enten det begrepet som dette begrepet spesialiserer , eller det begrepet som dette begrepet generaliserer	inndelingskriterium
partitiv begrepsrelasjon	enten det begrepet som dette begrepet er del av , eller det begrepet som dette begrepet inneholder	inndelingskriterium
assosiativ begrepsrelasjon	det begrepet som dette begrepet er relatert til , og med relasjonstype , eventuelt uttrykt som begrepets relasjonsrolle overfor det andre begrepet	

Dersom en begrepsrelasjon skal være kjent begge veier, bør den beskrives begge veier.

Eksempler på ofte brukte relasjonsroller for begreper i assosiative relasjoner:

- har nært samsvar med
- har eksakt samsvar med
- se også
- erstatter – er erstattet av

2.3. Eksempler på begrepsbeskrivelser

Eksempel på en begrepsbeskrivelse med kun obligatoriske opplysninger, hentet fra Felles datakatalog 2022-11-25, for begrepet «mødrekvote»:

- **anbefalt term**: «mødrekvote» (bokmål)
- **definisjon**: «den delen av foreldrepenegeperioden som er forbeholdt mor» (bokmål)
- **identifikator**: <https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5>
- **kontaktpunkt**: begrepskatalogen@nav.no
- **publisert av**: NAV

Eksempel på noen anbefalte opplysninger, hentet fra Termbasen til Standard Norge 2022-08-30, for begrepet «innholdsdefinisjon»:

- **fagområde**: «terminologi» (bokmål)
- **merknad**: «Innholdsdefinisjoner foretrekkes framfor andre typer definisjoner (3.3.1) fordi de tydelig avdekker kjennetegnene (3.2.1) til et begrep (3.2.7) i et begrepssystem (3.2.28): de bør brukes når det er mulig.» (bokmål)
- **tillatt term**: «intensjonell definisjon» (bokmål)

Eksempel på noen valgfrie opplysninger, ved å bruke et fiktivt eksempel, begrepet «fiktivt begrep»:

- **datastrukturterm**: aFictiveConcept
- **eksempel**: «eksempelbegrep, testbegrep» (bokmål)
- **frarådd term**: «fiktivt konsept» (bokmål)
- **status**: gyldig
- **verdiområde**: lovlige verdier: eksempelbegrep, testbegrep, tullebegrep
- **versjonsnummer**: 1.1
- **versjonsnote**: «Nå med 'tullebegrep' også som en lovlig verdi» (bokmål)
- **ingår i begrepssamling**: Fiktiv begrepssamling

Eksempel på en generisk relasjon, basert på [figur 4 i Termlosen](#), for begrepet «tre»:

- **generaliserer**: «eviggrønt tre» (nynorsk)
- **inndelingskriterium**: «bladfelling» (nynorsk)

Eksempel på en partitiv relasjon, basert på [figur 6 i Termlosen](#), for begrepet «rot»:

- **helhetsbegrep**: «tre» (nynorsk)
- **inndelingskriterium**: «anatomi» (nynorsk)

Eksempel på en assosiativ relasjon, hentet fra Felles datakatalog 2022-11-25, for begrepet «[lovlig opphold](#)»:

- **relasjonsrolle**: muliggjør
- **til-begrep**: «medlem i folketrygden»

2.4. Krav til beskrivelse av en begrepssamling, med eksempel

Begreper kan samles i en begrepssamling.

En begrepssamling skal inneholde minst ett begrep, og skal i tillegg alltid beskrives med følgende obligatoriske opplysninger:

- **identifikator** som skal være unik innen en gitt kontekst
- **kontaktpunkt** som ikke bør være til enkeltpersoner, og som bør være maks. ett for hvert språk (relevant hvis det er ulike kontaktpunkter for norske og utenlandske kontakter)
- **navn** (maks. ett per skriftspråk), og det skal oppgis hvilket skriftspråk navnet er skrevet i
- **publisert av** som skal oppgis som virksomhet og ikke enkeltperson

En begrepssamling bør beskrives med følgende anbefalte opplysninger hvis de finnes:

- **beskrivelse** (og maks. én per skriftspråk), og det skal oppgis hvilket skriftspråk beskrivelsen er skrevet i

Eksempel på en begrepssamling, begrepsoversikten i Felles datakatalog:

- **identifikator:** <https://data.norge.no/concepts>
- **kontaktpunkt:** fellesdatakatalog@digdir.no
- **navn:** «Begrepsoversikt» (bokmål)
- **publisert av:** 991825827 (organisasjonsnummer for Digitaliseringsdirektoratet)
- **beskrivelse:** «Oversikt over begreper som er forvaltet av offentlig forvaltning» (bokmål)

Chapter 3. Del 2 - Krav til RDF-representasjon av begreper og begrepssamlinger

3.1. Normative referanser

- [SKOS Simple Knowledge Organization System Reference](#), W3C Recommendation 18 August 2009
- [Resource Description Framework \(RDF\)](#)
- [Del 1](#) av denne standarden

3.2. Om del 2

Denne delen av standarden spesifiserer hvordan begrepsbeskrivelsene i [del 1](#) skal uttrykkes på en form som er i henhold til [Resource Description Framework \(RDF\)](#). RDF gir struktur og syntaks. Innholdet skal uttrykkes i henhold til [SKOS Simple Knowledge Organization System Reference](#). SKOS er et vokabular (en metamodel) for de mest sentrale klassene og egenskapene vi behøver når vi beskriver begreper. Det vi trenger i tillegg til SKOS, for å oppgi datoer, kontaktpunkter m.m., må vi hente fra andre vokabularer. [Vedlegg A - Navnerom som er brukt i denne standard](#) gir en oversikt over de vokabularene som er brukt. Denne standarden er dermed en norsk applikasjonsprofil av SKOS (SKOS-AP-NO-Begrep).

Se ellers [TBX-AP-NO](#) for hvordan begrepsbeskrivelsene i [del 1](#) skal uttrykkes på en form som er i henhold til TBX-rammeverket spesifisert i [NS-ISO 30042:2019](#).

3.3. Hvordan du leser denne delen av standarden

Alle krav i del 1 i denne standarden uttrykkes her i form av RDF. Hvert krav er spesifisert i en tabell som inneholder syntaks og forklaring. Radene i tabellene er beskrevet nedenfor. Noen tabeller har færre rader. Engelske navn og tekster som er tatt med i tabellene, er ikke alle nødvendigvis ordrette sitater fra engelske kilder. Vi kan ha valgt en annen engelsk tekst til å formidle det samme budskapet, med mindre vi eksplisitt sier at det er et avvik.

Ledetekst i tabellen	Hensikt med raden i tabellen
<i>English name</i>	Brukes til å angi klasse- eller egenskapsnavn på engelsk, primært ment for engelsktalende utviklere av verktøystøtte.

URI	<p>Brukes til å angi en unik identifikator til klassen eller egenskapen.</p> <p>Det er dette som skal benyttes i RDF-basert utveksling/tilgjengeliggjøring av beskrivelser som er utformet i henhold til denne standarden.</p> <p>Eksempel: skos:Concept er identifikatoren til klassen Begrep (Concept), slik klassen er spesifisert i skos (se under <i>Vedlegg A - Navnerom som er brukt i denne standard</i> for hva skos står for).</p>
Subklasse av / Subclass of	Denne brukes bare i spesifikasjon av en klasse, til å spesifisere hvilken klasse den aktuelle klassen eventuelt er subklasse av.
Subegenskap av / Subproperty of	Denne brukes bare i spesifikasjon av en egenskap, til å spesifisere hvilken egenskap den aktuelle egenskapen eventuelt er subbegenskap av.
Verdiområde / Range	<p>Denne brukes bare i spesifikasjon av en egenskap, til å spesifisere lovlige verdier. Disse angis ved henvisning til en klasse eller datatype.</p> <p>Eksempel: Verdiområde skos:Concept betyr at verdien til egenskapen skal være en instans av klassen skos:Concept.</p>
Anvendelse / Usage note	Brukes til å forklare hva klassen eller egenskapen er ment å brukes til, i kontekst av denne standarden. Forklaringen er også skrevet i engelsk (<i>Usage note</i> , kursivert), primært ment for engelsktalende utviklere av verktøystøtte.
Multiplisitet / Multiplicity	Denne brukes bare i spesifikasjon av en egenskap, til å spesifisere minimum og maksimum antall verdier egenskapen skal/bør/kan ha.
Kravnivå / Requirement level	Brukes til å spesifisere om klassen eller egenskapen er obligatorisk, anbefalt eller valgfri. Se også 1.5, “Kravnivåene i denne standarden” .
Merknad / Note	Brukes til merknader knyttet til bruk av klassen eller egenskapen, f.eks. restriksjoner hvis noen. Merknadene er også skrevet i engelsk (<i>Note</i> , kursivert), primært ment for engelsktalende utviklere av verktøystøtte.

3.3.1. To måter i RDF å angi en definisjon på

I RDF er alt uttrykt som «subjekt – predikat – objekt». «Subjektet» i denne sammenhengen er det begrepet som beskrives.

Den enkleste og direkte måten å angi en definisjon på, er vist i [Figur 1, “Den enkle og direkte måten å angi en definisjon på”](#).

Figur 1. Den enkle og direkte måten å angi en definisjon på

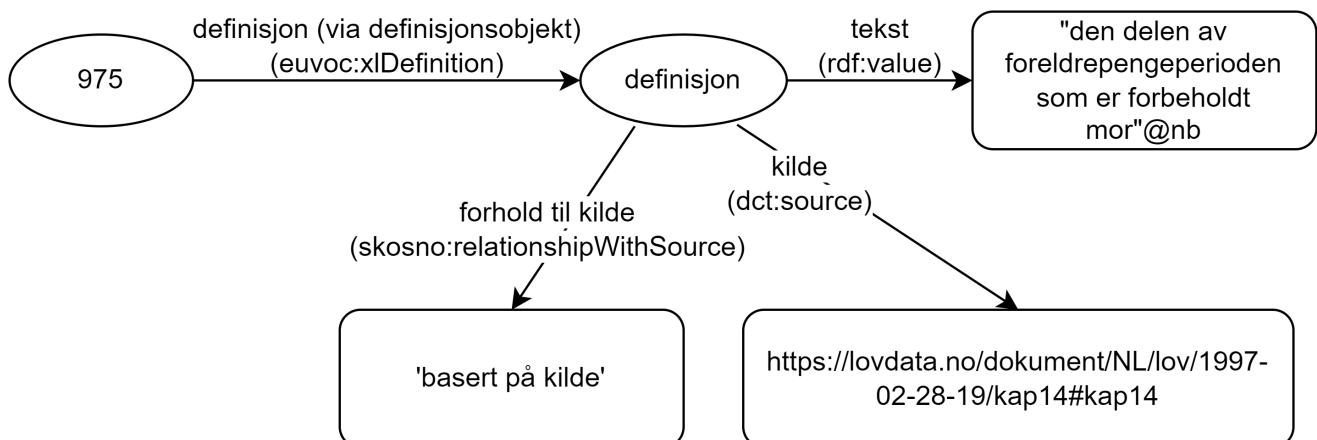
I RDF Turtle ser det slik ut:

```

<975> skos:definition "den delen av foreldrepengeperioden som er forbeholdt mor"@nb ;
.

```

Denne måten å angi en definisjon på gir imidlertid ikke rom for å fortelle noe mer enn selve definisjonsteksten. Når vi vil si noe mer, må vi etablere den som et objekt, som vi utstyrrer med den eller de egenskapene (attributtene) vi trenger å oppgi. Dette objektet blir da subjektet i neste setning. Figur 2, “Definisjon via et definisjonsobjekt” nedenfor viser et eksempel på en definisjon som er angitt via et definisjonsobjekt som har med opplysninger om kilde i tillegg til definisjonsteksten.

Figur 2. Definisjon via et definisjonsobjekt

I RDF Turtle ser det slik ut:

```

<975> euvoc:xlDefinition [ a euvoc:XlNote ; # definisjonsobjekt
    rdf:value "den delen av foreldrepengeperioden som er forbeholdt mor"@nb ; # tekst i
    bokmål
    skosno:relationshipWithSource <https://data.norge.no/vocabulary/relationship-with-
    source-type#derived-from-source> ; # forhold til kilde basert på kilde
    dct:source <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-02-28-19/kap14#kap14> ; # kilde
] ;
.

```

3.3.2. To måter i RDF å uttrykke en begrepsrelasjon på

I RDF kan vi uttrykke at et begrep har en relasjon til et annet begrep. Den enkleste måten å gjøre

dette på, er en setning på formen «subjekt – predikat – objekt» der «predikat» er relasjonen. [Figur 3](#), «[Tre partitive relasjoner og den motsatte veien](#)» nedenfor viser tre partitive relasjoner som ‘foreldrepengeperiode’ har med tre andre begreper. Det kan være en fordel at de inverse relasjonene også uttrykkes eksplisitt, selv om en RDF-applikasjon skal kunne tolke den motsatte veien også.

Figur 3. Tre partitive relasjoner og den motsatte veien

Denne måten å uttrykke relasjoner på gir imidlertid ikke rom for å fortelle noe mer om selve relasjonen enn det som måtte ligge i selve predikatet. Når vi vil beskrive noe om selve relasjonen, må vi etablere den som et objekt, som vi utstyrer med den eller de egenskapene (attributtene) vi trenger å oppgi. Dette objektet blir da subjektet i neste setning. [Figur 4](#), «[Assosiativ begrepsrelasjon uttrykt ved hjelp av relasjonssubjekt for at vi skal klare å uttrykke relasjonsrollen](#)» nedenfor viser en assosiativ relasjon av typen «forutsetter – muliggjør». Selve relasjonen er her uttrykt som et objekt, for at vi skal kunne plassere relasjonsrollen. Spesielt for assosiative relasjoner via relasjonssobjekter, er det en fordel å uttrykke relasjonen begge veier i RDF.

Figur 4. Assosiativ begrepsrelasjon uttrykt ved hjelp av relasjonsobjekt for at vi skal klare å uttrykke relasjonsrollen

RDF gir muligheten til å bunte sammen begrepsrelasjoner som tar utgangspunktet i det samme begrepet og som har samme predikat. Hvis et begrep A inneholder flere andre begreper B, C og D, kan vi uttrykke dette på kortform slik:

```
<begrepA> xkos:hasPart <begrepB> , <begrepC> , <begrepD> ; .
```

Tabell 5. To ulike måter i RDF å relatere til et annet begrep på

Relasjon	Enten direkte relasjon, ved å bruke	eller via et relasjonsobjekt, ved å bruke
Generisk begrepsrelasjon	3.5.3.17, "Begrep – spesialiserer (xkos:specializes)", eller 3.5.3.9, "Begrep – generaliserer (xkos:generalizes)"	3.5.3.11, "Begrep – har generisk begrepsrelasjon (skosno:hasGenericConceptRelation)"
Partitiv begrepsrelasjon	3.5.3.3, "Begrep – er del av (xkos:isPartOf)", eller 3.5.3.14, "Begrep – inneholder (xkos:hasPart)"	3.5.3.13, "Begrep – har partitiv begrepsrelasjon (skosno:hasPartitiveConceptRelation)"
Assosiativ begrepsrelasjon	3.5.3.6, "Begrep – er relatert til (skos:related)"	3.5.3.5, "Begrep – er fra-begrep i (skosno:isFromConceptIn)"

3.4. Generelle krav til bruk av standardiserte formater

Det anbefales å bruke standardiserte formater til å representere enkelttypene, i intern lagring og

maskinell tilgjengeliggjøring eksternt:

- **Dato:** NS-ISO 8601 brukes for intern lagring og maskinell tilgjengeliggjøring eksternt, som **ÅÅÅÅ-MM-DD**.
- **URI:** Se kravene i [bruksområdet «Pekere til offentlige ressurser på nett» i Referansekatologen for IT-standardar](#).
- **Kontaktpunkt (vcard):** Se spesifikasjon fra W3C, [vCard Ontology - for describing People and Organizations](#).
- **Tekst:** Se kravene i [bruksområdet «Publisering av tekstdokumenter» i Referansekatologen](#).

3.5. Krav til RDF-representasjon av Begrep

<i>English name</i>	<i>Concept</i>
Anvendelse / Usage note	Klassen brukes til å representere et begrep . <i>The class is used to represent a concept.</i>
URI	skos:Concept
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
```

3.5.1. Obligatoriske egenskaper for *Begrep*

3.5.1.1. Begrep – anbefalt term (skos:prefLabel)

<i>English name</i>	<i>preferred term</i>
URI	skos:prefLabel
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi en anbefalt term . Egenskapen bør gjentas når termen finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to specify a preferred term. This property should be repeated when the term is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	2..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory

Merknad 1 / Note 1	Anbefalt term skal finnes på både bokmål og nynorsk. Det skal være maksimum én per skriftspråk. <i>The preferred term shall be in both Norwegian Bokmål and Norwegian Nynorsk. There shall be maximum one per language.</i>
Merknad 2 / Note 2	Det skal være minst én kombinasjon av anbefalt term og definisjon (direkte angivelse eller via definisjonsobjekt) som er i samme skriftspråk. <i>There shall be minimum one combination of preferred term and definition (direct statement or via definition object) which are in the same language.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep
skos:prefLabel "mødrekvote"@nb, "mødrekvote"@nn ; # anbefalt term
.
```

3.5.1.2. Begrep – definisjon (direkte angivelse) (skos:definition)

<i>English name</i>	<i>definition (direct statement)</i>
URI	skos:definition
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi definisjon til et begrep, når det ikke er behov for å oppgi mer enn selve definisjonsteksten. Egenskapen bør gjentas når definisjonen finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to specify the definition of a concept, when there is no need to specify more than the definition itself. This property should be repeated when the definition is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad 1 / Note 1	Det skal være minimum én definisjon (direkte angivelse eller via definisjonsobjekt) og maksimum én per skriftspråk. <i>There shall be minimum one definition (direct statement or via definition object) and maximum one per language.</i>

Merknad 2 / Note 2	Det skal være minst én kombinasjon av anbefalt term og definisjon (direkte angivelse eller via definisjonsobjekt) som er i samme skriftspråk. <i>There shall be minimum one combination of preferred term and definition (direct statement or via definition object) which are in the same language.</i>
---------------------------	---

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep
    skos:definition "den delen av foreldrepengeperioden som er forbeholdt mor"@nb ; #
definisjon, bokmål
.
```

3.5.1.3. Begrep – definisjon (via definisjonsobjekt) (euvoc:xlDefinition)

English name	<i>definition (via definition object)</i>
URI	euvoc:xlDefinition
Verdiområde / Range	euvoc:XlNote
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi definisjon til et begrep, når det er behov for å oppgi mer enn definisjonsteksten. Egenskapen bør gjentas når definisjonen finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to specify the definition to a concept, when there is need to specify more than the definition. This property should be repeated when the definition is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad 1 / Note 1	Det skal være minimum én definisjon (direkte angivelse eller via definisjonsobjekt) og maksimum én per skriftspråk. <i>There shall be minimum one definition (direct statement or via definition object) and maximum one per language.</i>
Merknad 2 / Note 2	Det skal være minst én kombinasjon av anbefalt term og definisjon (direkte angivelse eller via definisjonsobjekt) som er i samme skriftspråk. <i>There shall be minimum one combination of preferred term and definition (direct statement or via definition object) which are in the same language.</i>

Eksempel i RDF Turtle: Se under [3.6, “Krav til RDF-representasjon av Definisjon”](#).

3.5.1.4. Begrep – identifikator (dct:identifier)

<i>English name</i>	<i>identifier</i>
URI	dct:identifier
Verdiområde / Range	xsd:anyURI
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi identifikator til begrepet. <i>This property is used to specify an identifier to the concept.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad / Note	Se Om identifikator (dct:identifier) i Veileder for beskrivelse av datasett osv. <i>See Om identifikator (dct:identifier) i Veileder for beskrivelse av datasett osv.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep
  dct:identifier "https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-
78ceebdc1d5"^^xsd:anyURI ; # identifikator
.
```

3.5.1.5. Begrep – kontaktpunkt (dcat:contactPoint)

<i>English name</i>	<i>contact point</i>
URI	dcat:contactPoint
Verdiområde / Range	vcard:Organization or vcard:Group
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi kontaktpunkt som kan nås ved f.eks. spørsmål vedrørende begrepet. <i>This property is used to specify a contact point which may be reached in case of e.g. questions about the concept.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory

Merknad / Note	Når det er ulike kontaktpunkter for ulike språk (f.eks. norske vs. internasjonale kontakter), skal det oppgis maks. ett kontaktpunkt per språk. <i>When there are different contact points for different languages (e.g. Norwegian vs. international contacts), there shall be maximum one contact points per language.</i>
-----------------------	--

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep
  dcat:contactPoint [ a vcard:Organization ; # kontaktpunkt
    vcard:hasOrganizationName "NAV"@nb ; # navn
    vcard:hasEmail <mailto:begrepskatalogen@nav.no> ; ] ; # e-post
  .
```

3.5.1.6. Begrep – publisert av (dct:publisher)

<i>English name</i>	<i>publisher</i>
URI	dct:publisher
Verdiområde / Range	org:Organization
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til virksomheten som har publisert begrepet. <i>This property is used to refer to the organisation responsible for publishing the concept.</i>
Multipelisitet / Multiplicity	1..1
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad / Note	Virksomhetens identifikasjonsnummer bør brukes, for eksempel organisasjonsnummer i henhold til Enhetsregisterets organisasjonsnummer . <i>The organization's identifier should be used, e.g. in accordance to the organization number registered in the Central Coordinating Register for Legal Entities (CCR).</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep
  dct:publisher <https://organization-catalog.fellesdatakatalog.digdir.no/organizations/889640782> ; # publisert av, med
```

3.5.2. Anbefalte egenskaper for *Begrep*

3.5.2.1. Begrep – ansvarlig virksomhet (dct:creator)

<i>English name</i>	<i>responsible organization</i>
URI	dct:creator
Verdiområde / Range	org:Organization
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til virksomheten som er ansvarlig for beskrivelsen av begrepet, og som ikke er den samme som 3.5.1.6, “Begrep – publisert av (dct:publisher)” . <i>This property is used to refer to the organization which is responsible for the description of the concept and which is not the same as 3.5.1.6, “Begrep – publisert av (dct:publisher)”.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..1
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

3.5.2.2. Begrep – dato gyldig fra og med (euvoc:startDate)

<i>English name</i>	<i>date valid from, inclusive</i>
URI	euvoc:startDate
Verdiområde / Range	xsd:date
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi dato begrepet er gyldig fra og med. <i>This property is used to specify the date (inclusive) from which the concept is valid.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..1
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ;
    euvoc:startDate "2000-01-31"^^xsd:date ;
```

3.5.2.3. Begrep – dato gyldig til og med (euvoc:endDate)

<i>English name</i>	<i>date valid through, inclusive</i>
URI	euvoc:endDate
Verdiområde / Range	xsd:date
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi dato begrepet er gyldig til og med. <i>This property is used to specify the date (inclusively) through which the concept is valid.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..1
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
    euvoc:endDate "2020-12-31"^^xsd:date ; # dato gyldig til og med
    .

```

3.5.2.4. Begrep – dato opprettet (dct:created)

<i>English name</i>	<i>date created</i>
URI	dct:created
Verdiområde / Range	xsd:date
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi når begrepet ble opprettet. <i>This property is used to specify the date when the concept was created.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..1
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
    dct:created "2000-01-31"^^xsd:date ; # dato gyldig fra og med
    .

```

3.5.2.5. Begrep – dato sist oppdatert (dcat:modified)

<i>English name</i>	<i>date last modified</i>
URI	dct:modified

Verdiområde / Range	xsd:date
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi når begrepet ble sist oppdatert. <i>This property is used to specify the date when the concept was last updated.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..1
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
  dct:modified "2020-05-31"^^xsd:date ; # dato sist oppdatert
```

3.5.2.6. Begrep – fagområde (dct:subject)

<i>English name</i>	<i>subject field</i>
URI	dct:subject
Verdiområde / Range	rdf:langString or skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi fagområde som begrepet kan grupperes/klassifiseres under, oppgis som enten tekst med språkkode eller kodet verdi. Hvis tekst, og når teksten finnes i flere skriftspråk, bør egenskapen gjentas for hvert skriftspråk. <i>This property is used to specify a domain (subject field) under which the concept may be grouped/classified, either as a text with language code or as a coded value. When text is used and if the text is in several languages, the property should be repeated for each language.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended
Merknad / Note	Fagområde kan representere en akademisk disiplin, et bruksområde, et produkt, en tjenestekjede eller lignende. <i>A subject field may represent an academic discipline, an application area, a produkt, a service chain or suchlike.</i>

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
  dct:subject "terminologi"@nb, "terminologi"@nn, "terminology"@en ; # fagområde
```

3.5.2.7. Begrep – merknad (skos:scopeNote)

<i>English name</i>	<i>note</i>
URI	skos:scopeNote
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi merknad til begrepet. Egenskapen bør gjentas når teksten finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to specify notes regarding the concept. The property should be repeated when the text is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep
    skos:scopeNote "Deler av mødrekvoten er bundet i tid avhengig av når fødsel
skjer."@en ; # merknad
```

3.5.2.8. Begrep – tillatt term (skos:altLabel)

<i>English name</i>	<i>admitted term</i>
URI	skos:altLabel
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi tillatt term til anbefalt term til begrepet. Egenskapen bør gjentas når termen finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to specify an admitted term to a concept. This property should be repeated when the term is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 1091 («autorisering»):

```
<https://data.norge.no/concepts/cc1482f9-0244-3008-88b7-a833e2c8f6e1> a skos:Concept ;
```

```
# begrep
skos:altLabel "autorisasjon"@nb ; # tillatt term
```

3.5.3. Valgfrie egenskaper for Begrep

3.5.3.1. Begrep – datastrukturterm (skosno:dataStructureLabel)

<i>English name</i>	<i>data structure label</i>
URI	skosno:dataStructureLabel
Verdiområde / Range	rdfs:Literal
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi datastrukturterm for begrepet. <i>This property is used to specify a data structure label.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle, for Skatteetatens begrep «fysisk person»:

```
<http://begrepskatalogen/begrep/b57408ba-d96a-11e6-8d9b-005056821322> a skos:Concept ;
# begrep
skosno:dataStructureLabel "fysiskPerson" ; # datastrukturterm
```

3.5.3.2. Begrep – eksempel (skos:example)

<i>English name</i>	<i>example</i>
URI	skos:example
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi eksempel på begrepet. Egenskapen bør gjentas når teksten finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to specify examples of the concept. This property should be repeated when the text is in different languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle, hentet fra [Termbasen til Standard Norge](#), for begrep «individualbegrep»:

```
<hentetFraSNORRE> a skos:Concept ;
```

skos:example "■Saturn■, ■Eiffeltårnet■, ■Månen■, ■serienummer FRHR603928■, ■Nobelpris i fysikk 2016■."@nb ;

3.5.3.3. Begrep – er del av (xkos:isPartOf)

<i>English name</i>	<i>is part of</i>
URI	xkos:isPartOf
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å knytte begrepet til et annet begrep som dette begrepet er del av. Begrepet er et delbegrep og det andre begrepet er helhetsbegrepet , i en partitiv relasjon mellom disse. <i>To refer to the concept that this concept is a part of. This concept is a partitive concept and the other concept is the comprehensive concept, in a partitive concept relation between the two concepts.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad 1 / Note 1	Egenskapen/relasjonen kan også leses som «har helhetsbegrep». <i>This property/relation may also be read as “has comprehensive concept”.</i>
Merknad 2 / Note 2	Denne egenskapen/relasjonen er den inverse av 3.5.3.14, “Begrep – inneholder (xkos:hasPart)” . <i>This property/relation is the inverse of 3.5.3.14, “Begrep – inneholder (xkos:hasPart)”.</i>
Merknad 3 / Note 3	Bruk 3.5.3.13, “Begrep – har partitiv begrepsrelasjon (skosno:hasPartitiveConceptRelation)” når det er behov for å beskrive inndelingskriterium. <i>Use 3.5.3.13, “Begrep – har partitiv begrepsrelasjon (skosno:hasPartitiveConceptRelation)” when there is need to describe the criterion of subdivision.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep "mødrekvote"
  xkos:isPartOf <https://data.norge.no/concepts/4729eca4-f145-4518-8309-3e02a84dfc55>
; # er del av "foreldrepengeperiode"
```

3.5.3.4. Begrep – er erstattet av (dct:isReplacedBy)

<i>English name</i>	<i>is replaced by</i>
URI	dct:isReplacedBy
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep som dette begrepet er erstattet av. <i>This property is used to refer to a concept that this concept is replaced by.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad / Note	Denne egenskapen/relasjonen er den inverse av 3.5.3.7, “Begrep – erstatter (dct:replaces)” . <i>This property/relation is the inverse of 3.5.3.7, “Begrep – erstatter (dct:replaces)”.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for SSBs begrep «landbakgrunn»:

```
<https://www.ssb.no/a/metadata/conceptvariable/vardok/123/nb> a skos:Concept ; #  
begrep  
    dct:isReplacedBy <https://www.ssb.no/a/metadata/conceptvariable/vardok/1919/nb> ; #  
er erstattet av  
.
```

3.5.3.5. Begrep – er fra-begrep i (skosno:isFromConceptIn)

<i>English name</i>	<i>is from-concept in</i>
URI	skosno:isFromConceptIn
Verdiområde / Range	skosno:AssociativeConceptRelation
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi en assosiativ begrepsrelasjon begrepet har med et annet begrep, når det er behov for å beskrive relasjonsrollen til dette begrepet. <i>This property is used to refer to an associative relation that this concept has with another concept, when there is need to describe the relation role of this concept.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle: Se under [3.7, “Krav til RDF-representasjon av Assosiativ begrepsrelasjon”](#).

3.5.3.6. Begrep – er relatert til (skos:related)

<i>English name</i>	<i>is related to</i>
URI	skos:related
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep som begrepet er relatert til, når det ikke er behov for å beskrive relasjonsrollen til dette begrepet. <i>This property is used to refer to a concept which this concept is related to, when there is no need to describe the relation role of this concept.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad 1 / Note 1	Egenskapen/relasjonen kan også leses som «har assosiert begrep». <i>This property/relation may also be read as “has associated concept”.</i>
Merknad 2 / Note 2	Bruk heller en av de andre semantisk mer presise assosiative begrepsrelasjonene. <i>Use rather one of the other semantically more precise associative concept relations.</i>
Merknad 3 / Note 3	Bruk 3.5.3.5, “Begrep – er fra-begrep i (skosno:isFromConceptIn)” når det er behov for å beskrive relasjonsrollen til dette begrepet. <i>Use 3.5.3.5, “Begrep – er fra-begrep i (skosno:isFromConceptIn)” when there is need to describe the relation role of this concept.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 170 «medlem i folketrygden»:

```
<https://data.norge.no/concepts/68950551-3fec-3fb4-a802-8127bac322c2> a skos:Concept ;
# begrep "medlem i folketrygden"
    skos:related <https://data.norge.no/concepts/d649801d-b47d-4d00-9470-35275c4ace00>
; # er relatert til "trygdeavgift"
.
```

3.5.3.7. Begrep – erstatter (dct:replaces)

<i>English name</i>	<i>replaces</i>
URI	dct:replaces
Verdiområde / Range	skos:Concept

Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep som dette begrepet erstatter. <i>This property is used to refer to a concept that this concept replaces.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad / Note	Denne egenskapen/relasjonen er den inverse av 3.5.3.4, “Begrep – er erstattet av (dct:isReplacedBy)” . <i>This property/relation is the inverse of 3.5.3.4, “Begrep – er erstattet av (dct:isReplacedBy)”.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for SSBs begrep «landbakgrunn»:

```
<https://www.ssb.no/a/metadata/conceptvariable/vardok/1919/nb> a skos:Concept ; # begrep
  dct:replaces <https://www.ssb.no/a/metadata/conceptvariable/vardok/123/nb> ; # erstatter
```

3.5.3.8. Begrep – frarådd term (skos:hiddenLabel)

<i>English name</i>	<i>deprecated term</i>
URI	skos:hiddenLabel
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi en frarådd term . Egenskapen bør gjentas når termen finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to specify a deprecated term. This property should be repeated when the term is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 936 «tiltakspenger»:

```
<https://data.norge.no/concepts/a9dc3c9c-df22-3cd4-a30b-b30b9de009ce> a skos:Concept ; # begrep "tiltakspenger"
  skos:hiddenLabel "individstønad"@nb ; # frarådd term
```

3.5.3.9. Begrep – generaliserer (xkos:generalizes)

<i>English name</i>	<i>generalizes</i>
URI	xkos:generalizes
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep som dette begrepet er en generalisering av. Begrepet er det generiske begrepet og det andre begrepet er det spesifikke begrepet , i en generisk relasjon mellom disse. <i>This property is used to refer to another concept that this concept is a generalization of. This concept is the generic concept and the other concept is the specific concept, in a generic concept relation between the two concepts.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad 1 / Note 1	Egenskapen/relasjonen kan også leses som «har underbegrep». <i>This property/relation may also be read as “has specific concept”.</i>
Merknad 2 / Note 2	Egenskapen/relasjonen er den inverse av 3.5.3.17, “Begrep – spesialiserer (xkos:specializes)” . <i>This property/relation is the inverse of 3.5.3.17, “Begrep – spesialiserer (xkos:specializes)”.</i>
Merknad 3 / Note 3	Bruk 3.5.3.11, “Begrep – har generisk begrepsrelasjon (skosno:hasGenericConceptRelation)” når det er behov for å beskrive inndelingskriterium . <i>Use 3.5.3.11, “Begrep – har generisk begrepsrelasjon (skosno:hasGenericConceptRelation)” when there is need to describe the criterion of subdivision.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 625 «ytelsesperiode»:

```
<https://data.norge.no/concepts/680b83b6-46f5-30f2-96f7-e36c4e5cf3d1> a skos:Concept ;
# begrep "ytelsesperiode"
    xkos:generalizes <https://data.norge.no/concepts/4729eca4-f145-4518-8309-
3e02a84dfc55> ; # generaliserer "foreldrepengeperiode"
```

3.5.3.10. Begrep – har eksakt samsvar med (skos:exactMatch)

<i>English name</i>	<i>has exact match with</i>
---------------------	-----------------------------

URI	skos:exactMatch
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep der det er eksakt samsvar mellom disse begrepene. <i>This property is used to refer to another concept where this is an exact match between this and the other concept.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep1> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
    skos:exactMatch <eksempel-begrep2> ; # har eksakt samsvar med
    .

```

3.5.3.11. Begrep – har generisk begrepsrelasjon (skosno:hasGenericConceptRelation)

<i>English name</i>	<i>has generic concept relation</i>
URI	skosno:hasGenericConceptRelation
Verdiområde / Range	skosno:GenericConceptRelation
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi en generisk begrepsrelasjon som begrepet har med et annet begrep, når det er behov for å beskrive inndelingskriterium . <i>This property is used to refer to a generic concept relation that this concept has with another concept, when there is need to describe the criterion of subdivision.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle: Se under [3.8, “Krav til RDF-representasjon av Generisk begrepsrelasjon”](#).

3.5.3.12. Begrep – har nært samsvar med (skos:closeMatch)

<i>English name</i>	<i>has close match with</i>
URI	skos:closeMatch
Verdiområde / Range	skos:Concept

Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep der det er nært samsvar mellom disse begrepene. <i>This property is used to refer to another concept where there is a close match between this and the other concept.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep1> a skos:Concept ; # begrep
    skos:closeMatch <eksempel-begrep2> ; # har nært samsvar med
```

.

3.5.3.13. Begrep – har partitiv begrepsrelasjon (skosno:hasPartitiveConceptRelation)

<i>English name</i>	<i>has partitive concept relation</i>
URI	skosno:hasPartitiveConceptRelation
Verdiområde / Range	skosno:PartitiveConceptRelation
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi en partitiv begrepsrelasjon som begrepet har med et annet begrep, når det er behov for å beskrive inndelingskriterium . <i>This property is used to refer to a partitive concept relation that this concept has with another concept, when there is need to describe the criterion of subdivision.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle: Se under [3.9, “Krav til RDF-representasjon av Partitiv begrepsrelasjon”](#).

3.5.3.14. Begrep – inneholder (xkos:hasPart)

<i>English name</i>	<i>has part</i>
URI	xkos:hasPart
Verdiområde / Range	skos:Concept

Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep som dette begrepet inneholder. Begrepet er helhetsbegrepet og det andre begrepet delbegrepet , i en partitiv relasjon mellom disse. <i>This property is used to refer to the concept that this concept has as a part. This concept is the comprehensive concept and the other concept is the partitive concept, in a partitive concept relation between the two concepts.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad 1 / Note 1	Egenskapen/relasjonen kan også leses som «har delbegrep». <i>This property/relation may also be read as “has partitive concept”.</i>
Merknad 2 / Note 2	Denne egenskapen/relasjonen er den inverse av 3.5.3.3, “Begrep – er del av (xkos:isPartOf)” . <i>This property/relation is the inverse of 3.5.3.3, “Begrep – er del av (xkos:isPartOf)”.</i>
Merknad 3 / Note 3	Bruk 3.5.3.13, “Begrep – har partitiv begrepsrelasjon (skosno:hasPartitiveConceptRelation)” når det er behov for å beskrive inndelingskriterium. <i>Use 3.5.3.13, “Begrep – har partitiv begrepsrelasjon (skosno:hasPartitiveConceptRelation)” when there is need to describe the criterion of subdivision.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 974 «foreldrepeneperiode»:

```

<https://data.norge.no/concepts/4729eca4-f145-4518-8309-3e02a84dfc55> a skos:Concept ;
# begrep "foreldrepeneperiode"
  xkos:hasPart # inneholder
    <https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> , #
    "mødrekvote"
      <https://data.norge.no/concepts/13a8697d-177b-499b-8d22-9cee6741c025> , #
    "fellesperiode"
      <https://data.norge.no/concepts/32d18d0e-c9d4-4785-b1e8-3612ffca8fb7> ; #
    "fedrekvote"
  .

```

3.5.3.15. Begrep – inngår i begrepssamling (uneskos:memberOf)

<i>English name</i>	<i>member of</i>
URI	uneskos:memberOf

Verdiområde / Range	skos:Collection
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til en begrepssamling der begrepet inngår. <i>This property is used to refer to the collection that this concept is a member of.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad / Note	Denne egenskapen/relasjonen er den inverse av 3.10.1.2, “Begrepssamling – inneholder begrep (skos:member)” . <i>This property/relation is the inverse of 3.10.1.2, “Begrepssamling – inneholder begrep (skos:member)”.</i>

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
    uneskos:memberOf <eksempel-begrepssamling> ; # inngår i begrepssamling
```

3.5.3.16. Begrep – se også (rdfs:seeAlso)

<i>English name</i>	<i>see also</i>
URI	rdfs:seeAlso
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep som dette begrepet har en «se også»-relasjon til. <i>This property is used to refer to another concept that this concept has a “see also”-relation with.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
    rdfs:seeAlso <et-annet-eksempel-begrep> ; # se også
```

3.5.3.17. Begrep – spesialiserer (xkos:specializes)

<i>English name</i>	<i>specializes</i>
URI	xkos:specializes
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep som dette begrepet er en spesialisering av. Begrepet er det spesifikke begrepet og det andre begrepet er det generiske begrepet , i en generisk relasjon mellom disse. <i>This property is used to refer to another concept that this concept is a specialization of. This concept is the specific concept and the other concept is the generic concept, in a generic concept relation between the two concepts.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad 1 / Note 1	Egenskapen/relasjonen kan også leses som «har overbegrep». <i>This property/relation may also be read as “has generic concept”.</i>
Merknad 2 / Note 2	Egenskapen/relasjonen er den inverse av 3.5.3.9, “Begrep – generaliserer (xkos:generalizes)” . <i>This property/relation is the inverse of 3.5.3.9, “Begrep – generaliserer (xkos:generalizes)”.</i>
Merknad 3 / Note 3	Bruk 3.5.3.11, “Begrep – har generisk begrepsrelasjon (skosno:hasGenericConceptRelation)” når det er behov for å beskrive inndelingskriterium . <i>Use 3.5.3.11, “Begrep – har generisk begrepsrelasjon (skosno:hasGenericConceptRelation)” when there is need to describe the criterion of subdivision.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep "mødrekvote"
    xkos:specializes <https://data.norge.no/concepts/4729eca4-f145-4518-8309-
3e02a84dfc55> ; # spesialiserer "foreldrepengeperiode"
```

3.5.3.18. Begrep – status (adms:status)

<i>English name</i>	<i>status</i>
---------------------	---------------

URI	adms:status
Verdiområde / Range	skos:Concept or rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi status til et begrep, som tekst med språkkode eller kodet verdi. Hvis tekst og når teksten finnes i flere språk, bør egenskapen gjentas for hvert språk. Hvis kodet verdi, skal egenskapen ha kun én verdi. <i>This property is used to specify the status of the concept, as text with language code or coded value. If text is used and if the text is in several languages, this property should be repeated for each language. If coded value used, the property shall have only one value.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..1 når skos:Concept brukes og 0..n når rdf:langString brukes <i>0..1 when skos:Concept is used and 0..n when rdf:langString is used</i>
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad / Note	Når begrepsbeskrivelsen gjøres tilgjengelig utenfor virksomheten, og hvis en av kategoriene i EUs kontrollerte vokabular Concept status passer til begrepets status, skal egenskapen referere til den aktuelle kategorien. <i>When making the concept description available outside the organization, and if one of the categories in EU's Concept status is suitable for the status of the concept, this property shall refer to that category.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep
adms:status <http://publications.europa.eu/resource/authority/concept-
status/CURRENT> ; # status
```

3.5.3.19. Begrep – verdiområde (skosno:valueRange)

<i>English name</i>	<i>value range</i>
URI	skosno:valueRange
Verdiområde / Range	rdf:langString or xsd:anyURI

Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi verdiområde, oppgitt som tekst og/eller referanse til der dette er spesifisert. Når tekst og hvis teksten finnes i flere skriftspråk, bør egenskapen gjentas for hvert språk.
	<i>This property is used to specify the value range of a concept, as text and/or as reference to where this is specified. When text is used and if the text is in several languages, this property should be repeated for each language.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n

Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
-------------------------------------	--------------------

Eksempel i RDF Turtle, for SSBs begrep «sivilstand»:

```
<sivilstand> a skos:Concept ; # begrep
    skosno:range "Standard for sivilstand"@nb , "Standard for sivilstand"@nn ,
    "Classification of marital status"@en ; # verdiområde, som tekst
    skosno:range <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/19> ; # verdiområde, som
    lenke
    .
```

3.5.3.20. Begrep – versjonsnummer (owl:versionInfo)

<i>English name</i>	<i>version number</i>
URI	owl:versionInfo
Verdiområde / Range	rdfs:Literal
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi versjonsnummer til et begrep. <i>This property is used to specify the version number of the concept.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..1
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
    owl:versionInfo "1.0.1" ; # versjonsnummer
    .
```

3.5.3.21. Begrep – versjonsnote (adms:versionNotes)

<i>English name</i>	<i>version notes</i>
URI	adms:versionNotes

Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi versjonsnoter til en versjon av et begrep. Egenskapen bør gjentas når teksten finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to specify version notes about the version. This property should be repeated if the notes are in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
    adms:versionNotes "Nå med «tullebegrep» også som en lovlig verdi."@nb ; #
    versjonsnote
    .
```

3.6. Krav til RDF-representasjon av Definisjon

<i>English name</i>	<i>Definition</i>
Anvendelse / Usage note	Klassen brukes til å representere en definisjon , når det er behov for å beskrive noe mer enn selve definisjonsteksten. <i>This class is used to represent a definition when there is need to describe more than the definition itself.</i>
URI	euvoc:XlNote
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

3.6.1. Obligatoriske egenskaper for *Definisjon*

3.6.1.1. Definisjon – tekst (rdf:value)

<i>English name</i>	<i>text</i>
URI	rdf:value
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi definisjonsteksten i et gitt skriftspråk. <i>This property is used to specify the definition text in a given language.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..1

Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
-------------------------------------	--------------------------

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep "«mødrekvote»"
  euvoc:xlDefinition [ a euvoc:XlNote ; # definisjon
    rdf:value "den delen av foreldrepengeperioden som er forbeholdt mor"@nb ; ] ; # tekst i bokmål
```

3.6.2. Anbefalte egenskaper for *Definisjon*

3.6.2.1. Definisjon – forhold til kilde (skosno:relationshipWithSource)

<i>English name</i>	<i>relationship with source</i>
URI	skosno:relationshipWithSource
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi forhold til kilde, som kodet verdi valgt fra et kontrollert vokabular. <i>This property is used to specify the relationship between the definition and the source, as coded value chosen from a controlled vocabulary.</i>
Multiplicitet / Multiplicity	0..1
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended
Merknad / Note	Når begrepsbeskrivelsen gjøres tilgjengelig utenfor virksomheten, og hvis en av kategoriene i det kontrollerte vokabularet Typer forhold til kilde passer til begrepet forhold til kilde, skal egenskapen referere til den aktuelle kategorien. <i>When making the concept description available outside the organization, and if one of the categories in the controlled vocabulary Types of relationship with source is suitable for the concept's relationship with source, this property shall refer to that category.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep "«mødrekvote»"
  euvoc:xlDefinition [ a euvoc:XlNote ; # definisjon
    rdf:value "den delen av foreldrepengeperioden som er forbeholdt mor"@nb ; # tekst i bokmål
```

```
skosno:relationshipWithSource <https://data.norge.no/vocabulary/relationship-with-source-type#derived-from-source> ; ] ; # forhold til kilde basert på kilde
```

3.6.2.2. Definisjon – kilde (dct:source)

<i>English name</i>	<i>source</i>
URI	dct:source
Verdiområde / Range	rdfs:Resource or rdf:List
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til kilde. <i>This property is used to refer to a source.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended
Merknad / Note	Bruk rdf:List når den ønskede rekkefølgen mellom kildene skal oppgis. <i>Use rdf:List when the preferred order between the sources need to be specified.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;
# begrep "«mødrekvote»"
  euvoc:xlDefinition [ a euvoc:XlNote ; # definisjon
    dct:source <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-02-28-19/kap14#kap14> ; ] ;
# kilde
```

Et fiktivt eksempel i RDF Turtle, der det er behov for å oppgi rekkefølge mellom to referanser:

```
<aFictiveConcept> a skos:Concept ; # et fiktivt begrep
  euvoc:xlDefinition [ a euvoc:XlNote ; # definisjon
    dct:source [ a rdf:List ; # en liste av kilder
      rdf:first <https://example.org/ref1> ; # ref. nr. 1
      rdf:rest [ a rdf:List ;
        rdf:first <https://example.org/ref2> ; # ref. nr. 2
        rdf:rest rdf:nil ;
      ] ;
    ] ;
  ] ;
```

3.6.3. Valgfrie egenskaper for *Definisjon*

3.6.3.1. Definisjon – målgruppe (dct:audience)

<i>English name</i>	<i>audience</i>
URI	dct:audience
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi målgruppen for definisjonen. Verdien velges fra et kontrollert vokabular. <i>This property is used to specify the audience of the definition, as a coded value chosen from a controlled vocabulary.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..1
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
Merknad / Note	Når begrepsbeskrivelsen gjøres tilgjengelig utenfor virksomheten, og hvis en av kategoriene i det kontrollerte vokabularet Målgruppetyper passer til begrepets målgruppe, skal egenskapen referere til den aktuelle kategorien. <i>When making the concept description available outside the organization, and if one of the categories in the controlled vocabulary Audience type is suitable for the audience of the concept, this property shall refer to that category.</i>

Eksempel i RDF Turtle:

```
<eksempel-begrep> a skos:Concept ; # eksempel-begrep
  euvoc:xlDefinition [ a euvoc:XLNote ; # definisjon
    dct:audience <https://data.norge.no/vocabulary/audience-type#public> ; ] ; #
  målgruppe
  .
```

3.7. Krav til RDF-representasjon av Assosiativ begrepsrelasjon

<i>English name</i>	<i>Associative concept relation</i>
Anvendelse / Usage note	Klassen brukes til å representere en assosiativ begrepsrelasjon . <i>This class is used to represent an associative concept relation.</i>
URI	skosno:AssociativeConceptRelation

Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional
-------------------------------------	--------------------

3.7.1. Obligatoriske egenskaper for Assosiativ begrepsrelasjon

3.7.1.1. Assosiativ begrepsrelasjon – har til-begrep (skosno:hasToConcept)

<i>English name</i>	<i>has to-concept</i>
URI	skosno:hasToConcept
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et til-begrep i en assosiativ begrepsrelasjon. <i>This property is used to refer to a to-concept in an associative concept relation.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 1169 «lovlig opphold»:

```
<https://data.norge.no/concepts/adb06f11-2712-3e18-98ce-6def045418fb> a skos:Concept ;
# begrep "lovlig opphold"
  skosno:isFromConceptIn [ a skosno:AssociativeConceptRelation ; # er fra-begrep i en
assosiativ relasjon
    skosno:hasToConcept <https://data.norge.no/concepts/68950551-3fec-3fb4-a802-
8127bac322c2> ; ] ; # ... som har til-begrep "medlem i folketrygden"
```

3.7.1.2. Assosiativ begrepsrelasjon – relasjonsrolle (skosno:relationRole)

<i>English name</i>	<i>relation role</i>
URI	skosno:relationRole
Verdiområde / Range	skos:Concept or rdf:langString

Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi relasjonsrollen begrepet har overfor det andre begrepet i den assosiative relasjonen. Verdien skal oppgis enten som kodet verd valgt fra et kontrollert vokabular, eller som tekst. Når tekst er brukt, bør egenskapen gjentas hvis teksten er i flere språk.
	<i>This property is used to specify the relation role the concept has towards the other concept in the associative relation. The value shall be either a coded value chosen from a controlled vocabulary, or text. When text is used, this property should be repeated if the text is in parallel languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..1 når skos:Concept brukes, 1..n når rdf:langString brukes <i>1..1 when skos:Concept is used, 1..n when rdf:langString is used</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 1169 «lovlig opphold»:

```
<https://data.norge.no/concepts/adb06f11-2712-3e18-98ce-6def045418fb> a skos:Concept ;
# begrep "medlem i folketrygden"
skosno:isFromConceptIn [ a skosno:AssociativeConceptRelation ; # er fra-begrep i en
assosiativ relasjon
    skosno:hasToConcept <https://data.norge.no/concepts/68950551-3fec-3fb4-a802-
8127bac322c2> ; # ... som har til-begrep "medlem i folketrygden"
    skosno:relationRole <muliggjør> ; ] ; # ... med relasjonsrolle "muliggjør"
.
```

3.8. Krav til RDF-representasjon av Generisk begrepsrelasjon

<i>English name</i>	<i>Generic concept relation</i>
Anvendelse / Usage note	Klassen brukes til å representere en generisk begrepsrelasjon. <i>This class is used to represent a generic concept relation.</i>
URI	skosno:GenericConceptRelation
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

3.8.1. Obligatoriske egenskaper for Generisk begrepsrelasjon

3.8.1.1. Generisk begrepsrelasjon – har overbegrep (skosno:hasGenericConcept)

English name	<i>has generic concept</i>
URI	<code>skosno:hasGenericConcept</code>
Verdiområde / Range	<code>skos:Concept</code>
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til det generiske begrepet i en generisk begrepsrelasjon. <i>This property is used to specify the generic concept in a generic concept relation.</i>
Multipelisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad 1 / Note 1	Enten denne eller egenskapen 3.8.1.2, “Generisk begrepsrelasjon – har underbegrep (skosno:hasSpecificConcept) skal brukes, men ikke begge samtidig. <i>Either this property or the property 3.8.1.2, “Generisk begrepsrelasjon – har underbegrep (skosno:hasSpecificConcept) shall be used, not both at the same time.</i>
Merknad 2	Vi har i denne standarden valgt å bruke de norske termene «overbegrep» og «underbegrep» kun i generiske relasjoner, mens NS-ISO 1087 bruker disse i både generiske og partitive relasjoner.

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 974 «foreldrepengerperiode»:

```
<https://data.norge.no/concepts/4729eca4-f145-4518-8309-3e02a84dfc55> a skos:Concept ;
# begrep "foreldrepengerperiode"
  skosno:hasGenericConceptRelation [ a skosno:GenericConceptRelation ; # har generisk
  relasjon
    skosno:hasSpecificConcept <https://data.norge.no/concepts/680b83b6-46f5-30f2-
  96f7-e36c4e5cf3d1> ; ] ; # som har overbegrep "ytelsesperiode"
```

3.8.1.2. Generisk begrepsrelasjon – har underbegrep (skosno:hasSpecificConcept)

English name	<i>has specific concept</i>
URI	<code>skosno:hasSpecificConcept</code>
Verdiområde / Range	<code>skos:Concept</code>
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til det spesifikke begrepet i en generisk begrepsrelasjon. <i>This property is used to refer to the specific concept in a generic concept relation.</i>

Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad 1 / Note 1	Enten denne eller egenskapen 3.8.1.1, “Generisk begrepsrelasjon – har overbegrep (skosno:hasGenericConcept)” skal brukes, ikke begge samtidig. <i>Either this property or the property 3.8.1.1, “Generisk begrepsrelasjon – har overbegrep (skosno:hasGenericConcept)” shall be used, not both at the same time.</i>
Merknad 2	Vi har i denne standarden valgt å bruke de norske termene «overbegrep» og «underbegrep» kun i generiske relasjoner, mens NS-ISO 1087 bruker disse i både generiske og partitive relasjoner.

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 625 «ytelsesperiode»:

```
<https://data.norge.no/concepts/680b83b6-46f5-30f2-96f7-e36c4e5cf3d1> a skos:Concept ;
# begrep "ytelsesperiode"
    skosno:hasGenericConceptRelation [ a skosno:GenericConceptRelation ; # har generisk
relasjon
        skosno:hasSpecificConcept <https://data.norge.no/concepts/4729eca4-f145-4518-
8309-3e02a84dfc55> ; ] ; # som har underbegrep "foreldrepengeperiode"
.
```

3.8.2. Anbefalte egenskaper for Generisk begrepsrelasjon

3.8.2.1. Generisk begrepsrelasjon – inndelingskriterium (dct:description)

<i>English name</i>	<i>criterion of subdivision</i>
URI	dct:description
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi inndelingskriterium for begrepsrelasjonen. Egenskapen bør gjentas når teksten er i flere språk. <i>This property is used to specify the criterion of subdivision for the concept relation. This property should be repeated when the text is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

Eksempel i RDF Turtle:

```

<tre> a skos:Concept ; # begrep til tre
    skosno:hasGenericConceptRelation [ a skosno:GenericConceptRelation ; # har generisk
relasjon
        skosno:hasSpecificConcept <løvtre> ; # ... som har tiløvtre som underbegrep
        dct:description "anatomi"@nb ; ] ; # med inndelingskriterium «anatomi» (bokmål)
    .

```

3.9. Krav til RDF-representasjon av Partitiv begrepsrelasjon

<i>English name</i>	<i>Partitive concept relation</i>
Anvendelse / Usage note	Klassen brukes til å representere en partitiv begrepsrelasjon . <i>This class is used to represent a partitive concept relation.</i>
URI	skosno:PartitiveConceptRelation
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

3.9.1. Obligatoriske egenskaper for *Partitiv begrepsrelasjon*

3.9.1.1. Partitiv begrepsrelasjon – har delbegrep (skosno:hasPartitiveConcept)

<i>English name</i>	<i>has partitive concept</i>
URI	skosno:hasPartitiveConcept
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep (delbegrepet) som inngår i dette begrepet, i en partitiv begrepsrelasjon mellom disse. <i>This property is used to refer to another concept (the partitive concept) which is part of this concept, in a partitive concept relation between the two concepts.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad / Note	Enten denne eller egenskapen 3.9.1.2, “Partitiv begrepsrelasjon – har helhetsbegrep (skosno:hasComprehensiveConcept)” skal brukes, ikke begge samtidig. <i>Either this property or the property 3.9.1.2, “Partitiv begrepsrelasjon – har helhetsbegrep (skosno:hasComprehensiveConcept)” shall be used, not both at the same time.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 974 «foreldrepengeperiode»:

```
<https://data.norge.no/concepts/4729eca4-f145-4518-8309-3e02a84dfc55> a skos:Concept ;  
# begrep "foreldrepengeperiode"  
skosno:hasPartitiveConceptRelation [ a skosno:PartitiveConceptRelation ; # har en  
partitiv relasjon  
skosno:hasPartitiveConcept <https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-  
b850-78ceebdc1d5> ; ] ; # .. som har delbegrep "mødrekvote"  
.
```

3.9.1.2. Partitiv begrepsrelasjon – har helhetsbegrep (skosno:hasComprehensiveConcept)

<i>English name</i>	<i>has comprehensive concept</i>
URI	skosno:hasComprehensiveConcept
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til et annet begrep (helhetsbegrepet) som inneholder dette begrepet, i en partitiv begrepsrelasjon mellom disse. <i>This property is used to refer to another concept (the comprehensive concept) which contains this concept, in a partitive concept relation between the two concepts.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad / Note	Enten denne eller egenskapen 3.9.1.1, “Partitiv begrepsrelasjon – har delbegrep (skosno:hasPartitiveConcept)” skal brukes, ikke begge samtidig. <i>Either this property or the property 3.9.1.1, “Partitiv begrepsrelasjon – har delbegrep (skosno:hasPartitiveConcept)” shall be used, not both at the same time.</i>

Eksempel i RDF Turtle, for NAVs begrep 975 «mødrekvote»:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept ;  
# begrep "mødrekvote"  
skosno:hasPartitiveConceptRelation [ a skosno:PartitiveConceptRelation ; # har en  
partitiv relasjon  
skosno:hasComprehensiveConcept <https://data.norge.no/concepts/4729eca4-f145-  
4518-8309-3e02a84dfc55> ; ] ; # ... som har helhetsbegrep "foreldrepengeperiode"  
.
```

3.9.2. Anbefalte egenskaper for *Partitiv begrepsrelasjon*

3.9.2.1. Partitiv begrepsrelasjon – inndelingskriterium (dct:description)

<i>English name</i>	<i>criterion of subdivision</i>
URI	dct:description
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi inndelingskriterium for begrepsrelasjonen. Egenskapen bør gjentas når teksten er i flere språk. <i>This property is used to specify the criterion of subdivision for the concept relation. This property should be repeated when the text is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

Eksempel i RDF Turtle:

```
<tre> a skos:Concept ; # begrep «tre»
    skosno:hasPartitiveConceptRelation [ a skosno:PartitiveConceptRelation ; # har
    partitiv relasjon
        <skosno:hasPartitiveConcept> <stamme>, <rot>, <grein> # … som har delbegrep
        dct:description "anatomi"@nb ; ] ; # med inndelingskriterium «anatomi» (bokmål)
    .
```

3.10. Krav til RDF-representasjon av Begrepssamling

<i>English name</i>	<i>Collection</i>
Anvendelse / Usage note	Klassen brukes til å representere en samling av begreper . <i>This class is used to represent a collection of concepts.</i>
URI	skos:Collection
Kravnivå / Requirement level	Valgfri / Optional

3.10.1. Obligatoriske egenskaper for *Begrepssamling*

3.10.1.1. Begrepssamling – identifikator (dct:identifier)

<i>English name</i>	<i>identifier</i>
URI	dct:identifier

Verdiområde / Range	xsd:anyURI
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi identifikator til begrepssamlingen. <i>This property is used to specify the identifier of the concept collection.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..1
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad / Note	Se Om identifikator (dct:identifier) i Veileder for beskrivelse av datasett osv. <i>See Om identifikator (dct:identifier) i Veileder for beskrivelse av datasett osv.</i>

Eksempel i RDF Turtle: Se under [Eksempel på en begrepssamling representert i RDF Turtle](#).

3.10.1.2. Begrepssamling – inneholder begrep (skos:member)

<i>English name</i>	<i>member</i>
URI	skos:member
Verdiområde / Range	skos:Concept
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til begrep som inngår i begrepssamlingen. <i>This property is used to refer to concepts which are members of the concept collection.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory

3.10.1.3. Begrepssamling – kontaktpunkt (dcat:contactPoint)

<i>English name</i>	<i>contact point</i>
URI	dcat:contactPoint
Verdiområde / Range	vcard:Organization or vcard:Group
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi kontaktpunkt som kan nås ved spørsmål vedrørende begrepssamlingen. Det skal være maks. ett kontaktpunkt per språk, hvis det er ulike kontaktpunkter for f.eks. norske vs. internasjonale kontakter. <i>This property is used to specify contact point which may be reached regarding the concept collection. There shall be maximum one contact point per language, when there are different contact points for e.g. Norwegian vs. international contacts.</i>

Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory

Eksempel i RDF Turtle: Se under [Eksempel på en begrepssamling representert i RDF Turtle](#).

3.10.1.4. Begrepssamling – navn (dct:title)

<i>English name</i>	<i>title</i>
URI	dct:title
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi navnet på begrepssamlingen. Egenskapen bør gjentas når navnet finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to specify the title of the concept collection. This property should be repeated for each language when the title is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..n
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory

Eksempel i RDF Turtle: Se under [Eksempel på en begrepssamling representert i RDF Turtle](#).

3.10.1.5. Begrepssamling – publisert av (dct:publisher)

<i>English name</i>	<i>publisher</i>
URI	dct:publisher
Verdiområde / Range	org:Organization
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å referere til virksomheten som har publisert begrepssamlingen. <i>This property is used to refer to the publisher of the concept collection.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	1..1
Kravnivå / Requirement level	Obligatorisk / Mandatory
Merknad / Note	Virksomhetens identifikasjonsnummer bør brukes, for eksempel organisasjonsnummer i henhold til Enhetsregisterets organisasjonsnummer. <i>The organization's identifier should be used, e.g. in accordance to the organization number registered in the Central Coordinating Register for Legal Entities (CCR).</i>

Eksempel i RDF Turtle: se under [Eksempel på en begrepssamling representert i RDF Turtle](#).

3.10.2. Anbefalte egenskaper for *Begrepssamling*

3.10.2.1. Begrepssamling – beskrivelse (dct:description)

<i>English name</i>	<i>description</i>
URI	dct:description
Verdiområde / Range	rdf:langString
Anvendelse / Usage note	Egenskapen brukes til å oppgi beskrivelsen av begrepssamling. Egenskapen bør gjentas når beskrivelsen finnes i flere skriftspråk. <i>This property is used to provide a description of the concept collection.</i> <i>This property should be repeated for each language when the description is in several languages.</i>
Multiplisitet / Multiplicity	0..n
Kravnivå / Requirement level	Anbefalt / Recommended

Eksempel i RDF Turtle: se under [Eksempel på en begrepssamling representert i RDF Turtle](#).

Vedlegg A - Navnerom som er brukt i denne standard

Navnerom for denne standarden er <https://data.norge.no/vocabulary/skosno#>

Tabell 6. Oversikt over navnerom som er brukt i denne standarden (tabellen nedenfor er deskriptiv)

Prefiks	Navnerom	Forklaring/navn
adms	http://www.w3.org/ns/adms#	Asset Description Metadata Schema
dcat	http://www.w3.org/ns/dcat#	Data Catalog Vocabulary
dct	http://purl.org/dc/terms/	DCMI Metadata Terms
euvoc	http://publications.europa.eu/ontology/eu_voc#	OP_EuVoc_Ontology
locn	http://www.w3.org/ns/locn#	ISA Programme Location Core Vocabulary
org	http://www.w3.org/ns/org#	The Organization Ontology
owl	http://www.w3.org/2002/07/owl#	Web Ontology Language (OWL)
rdf	http://www.w3.org/1999/02/22-rdf-syntax-ns#	RDF 1.1 XML Syntax
rdfs	http://www.w3.org/2000/01/rdf-schema#	RDF Schema 1.1
skos	http://www.w3.org/2004/02/skos/core#	SKOS Simple Knowledge Organization System
skosno	https://data.norge.no/vocabulary/skosno#	Denne standard
skosxl	http://www.w3.org/2008/05/skos-xl#	SKOS eXtension for Labels (SKOS-XL)
uneskos	http://purl.org/umu/uneskos#	UNESKOS Vocabulary
vcard	http://www.w3.org/2006/vcard/ns#	vCard Ontology - for describing People and Organizations
xkos	http://rdf-vocabulary.ddialliance.org/xkos#	An SKOS extension for representing statistical classifications
xsd	http://www.w3.org/2001/XMLSchema#	XML Schema Part 2: Datatypes Second Edition

Eksempel på prefiksene ovenfor uttrykt i RDF Turtle (*eksemplet er deskriptivt*):

```
@prefix adms: <http://www.w3.org/ns/adms#> .  
@prefix dcat: <http://www.w3.org/ns/dcat#> .  
@prefix dct: <http://purl.org/dc/terms/> .  
@prefix euvoc: <http://publications.europa.eu/ontology/eu\_voc#> .  
@prefix foaf: <http://xmlns.com/foaf/0.1/> .  
@prefix owl: <http://www.w3.org/2002/07/owl#> .  
@prefix rdf: <http://www.w3.org/1999/02/22-rdf-syntax-ns#> .  
@prefix rdfs: <http://www.w3.org/2000/01/rdf-schema#> .  
@prefix schema: <http://schema.org/> .
```

```
@prefix skos: <http://www.w3.org/2004/02/skos/core#> .  
@prefix skosno: <https://data.norge.no/vocabulary/skosno#> .  
@prefix skosxl: <http://www.w3.org/2008/05/skos-xl#> .  
@prefix uneskos: <http://purl.org/umu/uneskos#> .  
@prefix vcard: <http://www.w3.org/2006/vcard/ns#> .  
@prefix xkos: <http://rdf-vocabulary.ddialliance.org/xkos#> .  
@prefix xkosno: <https://data.norge.no/vocabulary/xkosno#> .  
@prefix xsd: <http://www.w3.org/2001/XMLSchema#> .
```

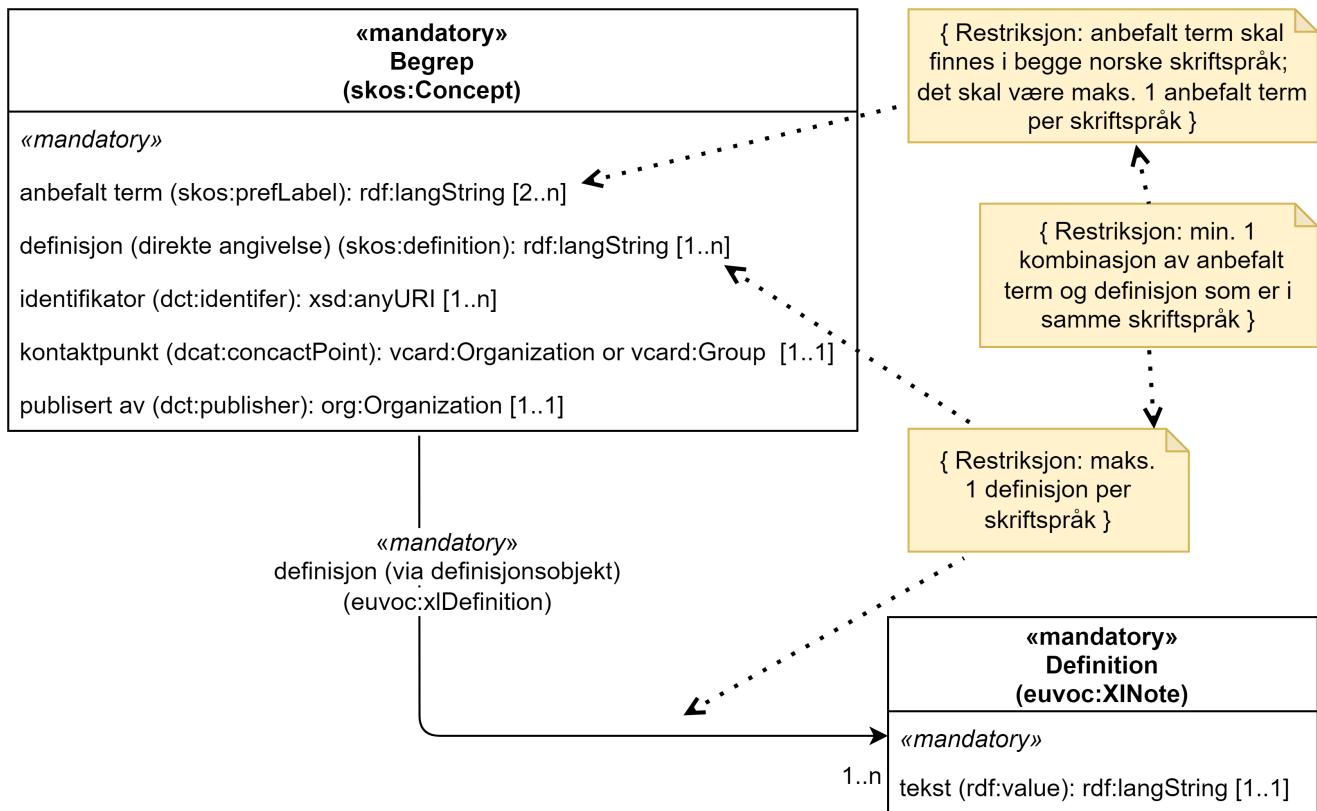
Vedlegg B - Forenklet modell for SKOS-AP-NO-Begrep

Vedlegget er deskriptivt.

Ved eventuelle avvik mellom UML-diagrammene og prosatekst-beskrivelsene av kravene har prosatekst-beskrivelsene forrang.

Forenklet modell, med kun obligatoriske klasser og deres obligatoriske egenskaper

UML-diagrammet nedenfor viser de obligatoriske klassene med deres obligatoriske egenskaper, og relasjoner mellom disse.

Figur 5. Forenklet modell for SKOS-AP-NO-Begrep, med kun obligatoriske klasser og deres obligatoriske egenskaper. Se beskrivelse av den enkelte egenskapen for mer detaljert beskrivelse av restriksjonene.

Forenklet modell, uten begrepsrelasjoner

Figur 6. UML-modell for SKOS-AP-NO-Begrep, uten begrepsrelasjoner mellom begreper. Se beskrivelse av den enkelte egenskapen for mer detaljert beskrivelse av restriksjonene.

Forenklet modell, med kun begrepsrelasjoner

Figur 7. UML-modell for SKOS-AP-NO-Begrep, kun med begrepsrelasjoner mellom begreper. Se beskrivelse av den enkelte egenskapen for mer detaljert beskrivelse av restriksjonene.

Det finnes andre typer assosiative begrepsrelasjoner i tillegg til dem som er vist i figuren, som også kan brukes.

Vedlegg C – Om begrepsrelasjoner

Vedlegget er deskriktivt.

Et begrep kan ha relasjoner til andre begreper. En relasjon består av to begreper pluss en betydning som kan uttrykkes med tekst eller type. [Omgrepssystem i Termlosen](#) nevner tre hovedgrupper av relasjoner: generiske, partitive og assosiative.

En *generisk* relasjon består et overbegrep og et underbegrep. Underbegrepet har de samme kjennetegnene som overbegrepet, og minst ett atskillende kjennetegn i tillegg. Et eksempel fra [Termlosen](#): begrepet «tre» kan ha et underbegrep «eviggrønt tre» og et annet underbegrep «sommergrønt tre». Her har vi altså to relasjoner. Valget av atskillende kjennetegn kalles *inndelingskriterium*. I dette eksemplet er inndelingskriteriet «bladfelling».

Generiske relasjoner danner ofte rene hierarkier, men i noen tilfeller kan det være aktuelt å gi et underbegrep flere overbegreper.

En *partitiv* relasjon angir at et begrep *er del av* (inngår i) et annet begrep, som dermed *inneholder* det første begrepet. Relasjonen skal kunne forstås begge veier, for eksempel:

«mødrekvote» *er del av* «foreldrepengeperiode»

«foreldrepengeperiode» *inneholder* «mødrekvote»

Begrepet «foreldrepengeperiode» *inneholder* også begrepene «fedrekvote» og «fellesperiode», i tillegg til «mødrekvote». Dermed har vi til sammen tre partitive relasjoner med utgangspunkt i begrepet «foreldrepengeperiode».

Et begrep kan være del av flere andre begreper. For eksempel kan begrepet «styringsenhet» være del av begrepet «lydanlegg» og begrepet «lysanlegg». Til sammen har vi da to partitive relasjoner med utgangspunkt i begrepet «styringsenhet».

En *assosiativ* relasjon kan være av en av mange forskjellige typer. Her blir rollene viktige, for de er ikke forutbestemte slik som i generiske og partitive relasjoner. For eksempel kan vi ønske å uttrykke at

begrep A *muliggjør* begrep B

Her er *muliggjør* den rollen begrep A spiller overfor begrep B. Leser vi relasjonen motsatt vei, må vi i dette tilfellet velge en annen rolle: begrep B *forutsetter* begrep A.

Det er opp til begrepsforfatterne å velge hvilke typer assosiative relasjoner de trenger. Relasjonene skal kunne forstås begge veier, og ordlyden hjelper oss til å bestemme typen. Eksempler på assosiative relasjoner kan være

- «forutsetter – muliggjør»
- «har nært samsvar med – har nært samsvar med»
- «erstatter – er erstattet av»

Merk at noen relasjonstyper er symmetriske; de leses likt begge veier. Dette gjelder blant andre

relasjonstypene «har nært samsvar med» og «er relatert til». Det finnes ingen endelig liste over assosiative relasjonstyper, men [NS-ISO 704:2022 Terminologiarbeid — Prinsipper og metoder](#) gir mange gode forslag.

Vedlegg D – Eksempler i RDF Turtle

Vedlegget er deskriktivt.

Eksempler på begrepsbeskrivelser representert i RDF Turtle

Eksempel på en begrepsbeskrivelse med kun obligatoriske opplysninger, hentet fra Felles datakatalog 2022-11-25, for begrepet «mødrekvote»:

- **anbefalt term**: «mødrekvote» (bokmål)
- **definisjon**: «den delen av foreldrepengeperioden som er forbeholdt mor» (bokmål)
- **identifikator**: <https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5>
- **kontaktpunkt**: begrepkatalogen@nav.no
- **publisert av**: 889640782 (organisasjonsnummer til NAV)

Eksempelet i RDF Turtle:

```
<https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5> a skos:Concept
; # begrep
    skos:prefLabel "mødrekvote"@nb ; # anbefalt term
    skos:definition "den delen av foreldrepengeperioden som er forbeholdt mor"@nb ; # definisjon
        dct:identifier "https://data.norge.no/concepts/6bd8baed-c9d7-4dbc-b850-78ceebdc1d5"^^xsd:anyURI ; # identifikator
            dcat:contactPoint [ a vcard:Organization ; # kontaktpunkt
                vcard:hasEmail <mailto:begrepkatalogen@nav.no> ; ] ; # e-post
                dct:publisher <https://organization-fellesdatakatalog.digdir.no/organizations/889640782> ; # publisert av
            .
```

Eksempel på noen anbefalte opplysninger, hentet fra Termbasen til Standard Norge 2022-08-30, for begrepet «innholdsdefinisjon»:

- **fagområde**: «terminologi» (bokmål)
- **merknad**: «Innholdsdefinisjoner foretrekkes framfor andre typer definisjoner (3.3.1) fordi de tydelig avdekker kjennetegnene (3.2.1) til et begrep (3.2.7) i et begrepssystem (3.2.28): de bør brukes når det er mulig.» (bokmål)
- **tillatt term**: «intensjonell definisjon» (bokmål)

Eksempelet i RDF Turtle:

```
<hentetFraSNORRE> a skos:Concept ; # begrep  
    dct:subject "terminologi"@nb ; # fagområde  
    skos:scopeNote "Innholdsdefinisjoner foretrekkes framfor andre typer definisjoner  
..."@nb ; # merknad  
    skos:altLabel "intensjonell definisjon"@nb ; # tillatt term  
    .
```

Eksempel på noen valgfrie opplysninger, ved å bruke et fiktivt eksempel, begrepet «fiktivt begrep»:

- **datastrukturterm**: aFictiveConcept
- **eksempel**: «eksempelbegrep, testbegrep» (bokmål)
- **frarådd term**: «fiktivt konsept» (bokmål)
- **status**: gyldig
- **verdiområde**: lovlige verdier: eksempelbegrep, testbegrep, tullebegrep
- **versjonsnummer**: 1.1
- **versjonsnote**: «Nå med 'tullebegrep' også som en lovlig verdi» (bokmål)
- **inngår i begrepssamling**: Fiktiv begrepssamling

Eksempelet i RDF Turtle:

```
<aFictiveConcept> a skos:Concept ; # begrep  
    skosno:dataStructureLabel "aFictiveConcept" ; # datastrukturterm  
    skos:example "eksempelbegrep, testbegrep"@nb ; # eksempel  
    skos:hiddenLabel "fiktivt konsept"@nb ; # frarådd term  
    adms:status <http://publications.europa.eu/resource/authority/concept-  
status/CURRENT> ; # status  
    skosno:valueRange <https://example.org/aFictiveCodeList/> ; # verdiområde  
    owl:versionInfo "1.1" ; # versjonsnummer  
    adms:versionsNote "Nå med «tullebegrep» også som en lovlig verdi"@nb ; #  
    versjonsnote  
    uneskos:memberOf <https://example.org/aFictiveConceptCollection/> ; # inngår i  
    begrepssamling  
    .
```

Eksempel på en generisk relasjon, basert på [figur 4 i Termlosen](#), for begrepet «tre»:

- **generaliserer**: «eviggrønt tre» (nynorsk)
- **inndelingskriterium**: «bladfelling» (nynorsk)

Eksempelet i RDF Turtle:

```
<tre> a skos:Concept ; # begrep  
    skosno:hasGenericConceptRelation [ a skosno:GenericConceptRelation ; # har en  
    generisk begrepsrelasjon  
        skosno:hasSpecificConcept <eviggrøn-tre> ; # ... som har et underbegrep /  
        spesifikt begrep  
        dct:description "bladfelling"@nn ; # ... og med inndelingskriterium oppgitt i  
        nynorsk  
    ] ;
```

Eksempel på en partitiv relasjon, basert på [figur 6 i Termlosen](#), for begrepet «rot»:

- **helhetsbegrep**: «tre» (nynorsk)
- **inndelingskriterium**: «anatomi» (nynorsk)

Eksempelet i RDF Turtle:

```
<rot> a skos:Concept ; # begrep  
    skosno:hasPartitiveConceptRelation [ a skosno:PartitiveConceptRelation ; # har en  
    partitiv begrepsrelasjon  
        skosno:hasComprehensiveConcept <tre> ; # ... som har et helhetsbegrep  
        dct:description "anatomy"@nn ; # ... og med inndelingskriterium oppgitt i  
        nynorsk  
    ] ;
```

Eksempel på en assosiativ relasjon, hentet fra Felles datakatalog 2022-11-25, for begrepet «[lovlig opphold](#)»:

- **relasjonsrolle**: muliggjør
- **til-begrep**: «[medlem i folketrygden](#)»

Eksempelet i RDF Turtle:

```
<https://data.norge.no/concepts/adb06f11-2712-3e18-98ce-6def045418fb> a skos:Concept  
; # begrep  
    skosno:isFromConceptIn [ a skosno:AssociativeConceptRelation ; # er fra-begrep i  
    en assosiativ begrepsrelasjon  
        skosno:hasToConcept <https://data.norge.no/concepts/68950551-3fec-3fb4-a802-8127bac322c2> ; # ... som har til-begrep "medlem i folketrygden"  
        skosno:relationRole <muliggjør> ; # ... og som har relasjonsrollen "muliggjør"  
    ] ;
```

Eksempel på en begrepssamling representert i RDF Turtle

Eksempel på en begrepssamling, [begrepsoversikten i Felles datakatalog](#):

- **identifikator:** <https://data.norge.no/concepts>
- **kontaktpunkt:** fellesdatakatalog@digdir.no
- **navn:** «Begrepsoversikt» (bokmål)
- **publisert av:** 991825827 (organisasjonsnummer til Digitaliseringsdirektoratet)
- **beskrivelse:** «Oversikt over begreper som er forvaltet av offentlig forvaltning» (bokmål)

Eksempelet i RDF Turtle:

```
<https://data.norge.no/concepts> a skos:Collection ; # begrepssamling
  dct:identifier "https://data.norge.no/concepts"^^xsd:anyURI ; # identifikator
  dcat:contactPoint [ a vcard:Organization ; # kontaktpunkt
    vcard:hasEmail <mailto:fellesdatakatalog@digdir.no> ; ] ; # e-post
  dct:title "Begrepsoversikt"@nb ; # navn i bokmål
  dct:publisher <https://organization-
catalog.fellesdatakatalog.digdir.no/organizations/991825827> ; # publisert av
  dct:description "Oversikt over begreper som er forvaltet av offentlig
forvaltning"@nb ; # beskrivelse i bokmål
.
```

Vedlegg E – Endringslogg

Vedlegget er deskriktivt.

Denne standarden skal erstatte følgende to standarder:

- *Forvaltningsstandard for begrepsbeskrivelser* (v.2.0.2)
- *SKOS-AP-NO-Begrep – Forvaltningsstandard for tilgjengeliggjøring av begrepsbeskrivelser basert på SKOS* (v.1.1.1)

Endringene fra *Forvaltningsstandard for begrepsbeskrivelser* (v.2.0.2) til denne versjonen:

- **Kravnivå:** Denne versjonen opererer med kravnivåene «obligatorisk» (opplysninger som skal beskrives med), «anbefalt» (opplysninger som bør beskrives med hvis de finnes) og «valgfri» (opplysninger som kan beskrives med), mens forrige har kun «obligatorisk» (representert med multiplisitet 1..1 eller 1..n) og ellers (ikke-obligatorisk).
- **UML-diagram:** UML-diagrammene i denne versjonen brukes bare til del 2 og ikke del 1. De er dessuten deskriptive og ikke normative i denne versjonen (en praksis som også EU-standardene i dette området nå bruker), mens de var normative i forrige versjon.
- **Begrep:**
 - Følgende egenskaper har fått endret kravnivå:
 - «ansvarlig virksomhet» er endret til «anbefalt» fra tidligere «obligatorisk». Dette fordi mange begrepsbeskrivelser har et uklart opphav, og selv om kilden er kjent er det ikke sikkert at denne virksomheten vil vedkjenne seg ansvaret for definisjonen. Se også den nye obligatoriske egenskapen «publisert av».
 - «kontaktpunkt» er endret til «obligatorisk» fra tidligere «ikke-obligatorisk», for at det alltid skal være mulig å ta kontakt med den som har publisert begrepsbeskrivelsen.
 - Følgende egenskaper har fått endret multiplisitet:
 - for «anbefalt term» er multiplisitet endret fra 1..n til 2..n, fordi anbefalt term skal finnes på både bokmål og nynorsk.
 - som konsekvens av endret kravnivå nevnt ovenfor, er multiplisitet også endret for de berørte egenskapene.
 - Følgende egenskaper har fått utvidet verdiområde (range):
 - vedrdiområde/range for «fagområde» er endret fra bare «tekst» til «tekst» eller «kodet verdi». Dette for å tilrettelegge for mest mulig bruk av strukturerte data fremfor fritekst.
 - vedrdiområde/range for «verdiområde» (tidligere «omfang») er endret fra bare «kodet verdi» til «tekst» eller «kodet verdi». Dette for å tilrettelegge for å kunne oppgi verdiområde direkte.
 - Følgende egenskaper har fått endret norske navn:
 - «sist oppdatert» er endret til «dato sist oppdatert» som er et mer presist navn.
 - «betydningsbeskrivelse» er endret til «definisjon» som er et mer presist navn.
 - Følgende egenskaper utgår:

- «alternativ formulering» utgår, fordi behovet kan dekkes av kombinasjonen «definisjon» og «målgruppe».

- Følgende egenskaper er blitt slått sammen:

- «fagområde» og «bruksområde» er slått sammen til én egenskap, «fagområde», fordi det har vist seg å være vanskelig å skille mellom disse to.

- Følgende egenskaper er flyttet til denne klassen:

- «eksempel» er flyttet hit fra «Definisjon» (tidligere «Betydningsbeskrivelse»), fordi «eksempel» er for hele begrepet og ikke for en gitt definisjonstekst.
- «merknad» er flyttet hit fra «Definisjon» (tidligere «Betydningsbeskrivelse»), fordi «merknad» er som regel om hele begrepet og ikke om en gitt definisjonstekst.
- «verdiområde» (tidligere «omfang») er flyttet hit fra «Definisjon» (tidligere «Betydningsbeskrivelse»), fordi «verdiområde» er for hele begrepet og ikke for en gitt definisjonstekst.

- Følgende nye egenskaper er lagt til:

- «dato opprettet» er lagt til, for å kunne oppgi dato når begrepet ble opprettet.
- «publisert av» er lagt til, for å kunne oppgi virksomheten som har publisert begrepsbeskrivelsen.
- «status» er lagt til, for å kunne oppgi status på et begrep.
- «versjonsnummer» er lagt til, for å kunne referere til en gitt versjon av et begrep.
- «versjonsnote» er lagt til, for å kunne beskrive en gitt versjon av et begrep.

- **Definisjon:**

- Følgende egenskaper er flyttet fra denne klassen:

- «eksempel» er flyttet til «Begrep», fordi «eksempel» er for hele begrepet og ikke for en gitt definisjonstekst.
- «merknad» er flyttet til «Begrep», fordi «merknad» er som regel om hele begrepet og ikke om en gitt definisjonstekst.
- «verdiområde» (tidligere «omfang») er flyttet til «Begrep», fordi «verdiområde» er for hele begrepet og ikke for en gitt definisjonstekst.

- Følgende egenskaper utgår:

- «(dato) sist oppdatert» utgår, fordi det ikke lenger er behov for datostempiling på dette nivået.

- **Assosiativ begrepsrelasjon:**

- Følgende egenskaper er lagt til:

- «relasjonsrolle» er lagt til, fordi det er viktig å oppgi relasjonsrollen begrepet har overfor det andre begrepet i en assosiativ relasjon mellom disse to.

- Følgende egenskaper utgår:

- «beskrivelse» utgår, og er erstattet av «relasjonsrolle» som det egentlig er behov for.
- «(dato) sist oppdatert» utgår, fordi det ikke lenger er behov for datostempiling på dette

nivået.

- **Generisk begrepsrelasjon:**

- Følgende egenskaper utgår:
 - «(dato) sist oppdatert» utgår, fordi det ikke lenger er behov for datostemping på dette nivået.

- **Partitiv begrepsrelasjon:**

- Følgende egenskaper utgår:
 - «(dato) sist oppdatert» utgår, fordi det ikke lenger er behov for datostemping på dette nivået.

- **Begrepssamling:**

- Følgende egenskaper har fått endret kravnivå:
 - «kontaktpunkt» er endret til «obligatorisk» fra tidligere «ikke-obligatorisk», for at det alltid skal være mulig å ta kontakt med den som har publisert begrepssamlingen.

- **Følgende klasser utgår:**

- «Alternativ formulering» utgår, fordi behovet kan dekkes av kombinasjonen «definisjon» og «målgruppe».
- «Betydningsbeskrivelse» utgår. Denne var en abstrakt klasse som ikke var ment å brukes i en konkret implementering. Behovet for denne klassen bortfaller når den ene subklassen «Alternativ formulering» utgår. I denne versjonen brukes kun klassen «Definisjon» som var den andre subklassen av «Betydningsbeskrivelse».
- «Begrepsrelasjon» utgår. Denne var en abstrakt klasse som ikke var ment å brukes i en konkret implementering. Denne versjonen bruker de konkrete/spesialiserte klassene direkte. Det er derfor ikke lenger behov for denne abstrakte klassen.
- «Term» utgår. Denne var en abstrakt klasse som ikke var ment å brukes i en konkret implementering. Det er dessuten ikke lenger behov for egenskapene i klassen («(dato) sist oppdatert» og «målgruppe»).
- «AnbefaltTerm», «TillattTerm», «FrarådetTerm» og «Datastrukturterm» utgår. Det er ikke lenger behov for egenskapene i disse klassene («(dato) sist oppdatert» og «målgruppe»).

Endringene fra *SKOS-AP-NO-Begrep – Forvaltningsstandard for tilgjengeliggjøring av begrepsbeskrivelser basert på SKOS* (v.1.1.1) til del 2 av denne versjonen:

- **Endringene i krav til innhold** nevnt ovenfor, fra *Forvaltningsstandard for begrepsbeskrivelser* (v.2.0.2) til denne versjonen, gjelder også her.
- **Måten å spesifisere krav til RDF-representasjon på**, er i denne versjonen samkjørt med de andre RDF-baserte spesifikasjoner for informasjonsforvaltning, og dermed betydelig endret fra forrige versjon.
- **Kravnivå:** Denne versjonen spesifiserer eksplisitt kravnivå («obligatorisk», «anbefalt» og «valgfri») samt multiplisitet, mens forrige versjon henviste til kravene i tidligere *Forvaltningsstandard for begrepsbeskrivelser*.
- **URIer for klasser og egenskaper i RDF-representasjon:** URIer for egendefinerte klasser og

egenskaper bruker nå engelske ord og uttrykk istedenfor norske i forrige versjon. Selv om URIene ikke er språkavhengige, men fordi standarden gjenbruker SKOS og andre internasjonale vokabularer som bruker engelske ord og uttrykk i URIene sine, er det hensiktsmessig at alle URIer bruker bare engelske ord og uttrykk. Se [Tabell 7, “Oversikt over endringer av URIer til klasse- og egenskapsnavnene”](#) nedenfor for oversikt over endringer av URIer.

- **Interoperabilitet med resten av EU:** Så langt det er mulig, gjenbruker denne versjonen EU-spesifikasjonen [SKOS-AP-EU](#) som EUs Publications Office også bruker.
- **Detaljerte endringer:** Som nevnt ovenfor er måten å spesifisere krav til RDF-representasjon på betydelig forskjellig fra forrige versjon, det er derfor uhensiktsmessig å beskrive alle endringer med detaljer.

Tabell 7. Oversikt over endringer av URIer til klasse- og egenskapsnavnene

Klasse-/egenskapsURI i SKOS-AP-NO v.1.1.1	Klasse-/egenskapsURI i del 2 av denne versjon
Klassen Begrep, skos:Concept	Klassen Begrep, skos:Concept
Begrep – alternativ formulering, skosno:alternativFormulering	Utgår
Begrep – anbefaltTerm, skosxl:prefLabel	3.5.1.1, “Begrep – anbefalt term (skos:prefLabel)”
Begrep – ansvarlig virksomhet, dct:publisher	3.5.2.1, “Begrep – ansvarlig virksomhet (dct:creator)”
Begrep – bruksområde, skosno:bruksområde	Utgår
Begrep – datastrukturterm, skosno:datastrukturTerm	3.5.3.1, “Begrep – datastrukturterm (skosno:dataStructureLabel)”
	Ny 3.5.2.4, “Begrep – dato opprettet (dct:created)”
	Ny 3.5.1.2, “Begrep – definisjon (direkte angivelse) (skos:definition)”
Begrep – definisjon, skosno:definisjon	3.5.1.3, “Begrep – definisjon (via definisjonsobjekt) (euvoc:xlDefinition)”
	3.5.3.2, “Begrep – eksempel (skos:example)”, flyttet fra tidligere Definisjon
Begrep – frarådetTerm, skosxl:hiddenLabel	3.5.3.8, “Begrep – frarådd term (skos:hiddenLabel)”
Begrep – gyldig fra og med, schema:startDate	3.5.2.2, “Begrep – dato gyldig fra og med (euvoc:startDate)”
Begrep – gyldig til og med, schema:endDate	3.5.2.3, “Begrep – dato gyldig til og med (euvoc:endDate)”
	3.5.2.7, “Begrep – merknad (skos:scopeNote)”, flyttet fra tidligere Definisjon
Begrep – tillattTerm, skosxl:altLabel	3.5.2.8, “Begrep – tillatt term (skos:altLabel)”

	3.5.3.19, “Begrep – verdiområde (skosno:valueRange)”, flyttet fra tidligere Definisjon
	Ny 3.5.3.6, “Begrep – er relatert til (skos:related)”
	Ny 3.5.3.9, “Begrep – generaliserer (xkos:generalizes)”
	Ny 3.5.3.17, “Begrep – spesialiserer (xkos:specializes)”
	Ny 3.5.3.3, “Begrep – er del av (xkos:isPartOf)”
	Ny 3.5.3.14, “Begrep – inneholder (xkos:hasPart)”
	Ny 3.5.3.10, “Begrep – har eksakt samsvar med (skos:exactMatch)”
	Ny 3.5.3.12, “Begrep – har nært samsvar med (skos:closeMatch)”
	Ny 3.5.3.15, “Begrep – inngår i begrepssamling (uneskos:memberOf)”
Begrep – assosiativ relasjon, skosno:assiciativRelasjon	3.5.3.5, “Begrep – er fra-begrep i (skosno:isFromConceptIn)”
Begrep – generisk relasjon, skosno:generiskRelasjon	3.5.3.11, “Begrep – har generisk begrepsrelasjon (skosno:hasGenericConceptRelation)”
Begrep – partitiv relasjon, skosno:partitivRelasjon	3.5.3.13, “Begrep – har partitiv begrepsrelasjon (skosno:hasPartitiveConceptRelation)”
Klassen Term, skosxl:Label	Utgår
Klassen Definisjon, skosno:Definisjon	Klassen Definisjon, euvoc:XlNote
Definisjon – tekst, rdfs:label	3.6.1.1, “Definisjon – tekst (rdf:value)”
Definisjon – kildebeskrivelse.forholdTilKilde, skosno:forholdTilKilde	3.6.2.1, “Definisjon – forhold til kilde (skosno:relationshipWithSource)”
Definisjon – merknad, skos:scopeNote	Flyttet til klassen Begrep, 3.5.2.7, “Begrep – merknad (skos:scopeNote)”
Definisjon – eksempel, skos:example	Flyttet til klassen Begrep, 3.5.3.2, “Begrep – eksempel (skos:example)”
Definisjon – omfang, skosno:omfang	Flyttet til klassen Begrep, 3.5.3.19, “Begrep – verdiområde (skosno:valueRange)”
Definition – sistOppdatert, dct:modified	Utgår
Klassen Alternativ formulering, skosno:AlternativFormulering	Utgår

Klassen Assosiativ relasjon, skosno:AssociativRelasjon	Klassen Assosiativ begrepsrelasjon, skosno:AssociativeConceptRelation
Assosiativ relasjon – assosiert begrep, skos:related	3.7.1.1, “Assosiativ begrepsrelasjon – har tilbegrep (skosno:hasToConcept)”
Assosiativ relasjon – beskrivelse, dct:description	Utgår
Assosiativ relasjon – sistOppdatert, dct:modified	Utgår
	Ny 3.7.1.2, “Assosiativ begrepsrelasjon – relasjonsrolle (skosno:relationRole)”
Klassen Generisk relasjon, skosno:GeneriskRelasjon	Klassen Generisk begrepsrelasjon, skosno:GenericConceptRelation
Generisk relasjon – overordnet begrep, xkos:specializes	3.8.1.1, “Generisk begrepsrelasjon – har overbegrep (skosno:hasGenericConcept)”
Generisk relasjon – underordnet begrep, xkos:generalizes	3.8.1.2, “Generisk begrepsrelasjon – har underbegrep (skosno:hasSpecificConcept)”
Generisk relasjon – sistOppdatert, dct:modified	Utgår
Klassen Partitiv relasjon, skosno:PartitivRelasjon	Klassen Partitiv begrepsrelasjon, skosno:PartitiveConceptRelation
Partitiv relasjon – overordnet begrep, dct:isPartOf	3.9.1.2, “Partitiv begrepsrelasjon – har helhetsbegrep (skosno:hasComprehensiveConcept)”
Partitiv relasjon – underordnet begrep, dct:hasPart	3.9.1.1, “Partitiv begrepsrelasjon – har delbegrep (skosno:hasPartitiveConcept)”
Partitiv relasjon – sistOppdatert, dct:modified	Utgår
Klassen Begrepssamling, skos:Collection	Klassen Begrepssamling, skos:Collection
Begrepssamling – navn, rdfs:label	3.10.1.4, “Begrepssamling – navn (dct:title)”